

Brüssel, 15. september 2023
(OR. en)

12639/23

LIMITE

COMPET 833
MI 711
IND 446
ENER 471
ENV 941
CONSOM 305
CODEC 1528

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0365(COD)

MÄRKUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Alaliste esindajate komitee

Komisjoni dok nr: 14598/22 + ADD1-7

Teema: Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, mis käsitleb mootorsõidukite ja mootorite ning selliste sõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike tüübikinnitust seoses nende heite ja aku tööajaga (Euro 7) ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 715/2007 ja määrus (EÜ) nr 595/2009
– Üldine lähenemisviis

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon esitas 10. novembril 2022 nõukogule ja Euroopa Parlamendile järgmise ettepaneku: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb mootorsõidukite ja mootorite ning selliste sõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike tüübikinnitust seoses nende heite ja aku tööajaga (Euro 7) ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009¹.

¹ 14598/22 + ADD 1–7.

2. Määruse eelnõu eesmärk on parandada keskkonna- ja tervisekaitset ELis, kehtestades maanteetranspordi heitkogustele asjakohasemad, kulutõhusamad ja tulevikukindlamad normid ja piirangud.
3. Määruse eelnõu põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklil 114 (seadusandlik tavamenetlus).
4. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee esitas oma arvamuse 27. aprillil 2023.
5. Euroopa Parlamendis juhib ettepaneku menetlemist keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon (ENVI). Raportööriks määrati Alexandr VONDRA (ECR, CZ). ENVI raporti projekt avaldati 26. mail 2023. ENVI ei ole oma lõppraporti üle veel hääletanud.

II. TÖÖ NÕUKOGU ETTEVALMISTAVATES ORGANITES

6. Tehnilise ühtlustamise töörühm (mootorsõidukid) alustas ettepaneku läbivaatamist 21. novembril 2022 Tšehhi eesistumise ajal. Käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhindang esitati ja vaadati läbi vastavalt 21. novembril ja 19. detsembril 2022.
7. Rootsi eesistumise ajal toimus kuus töörühma koosolekut. Eesistujariik koostas kolm kompromissteksti, mis vaadati läbi 22. märtsil, 10. mail ja 12. juunil 2023.

8. Hispaania eesistumise ajal toimus 11. ja 12. juulil 2023 kaks töörühma koosolekut, mille eesmärk oli jõuda lahendamata küsimustes laiapõhjalisele kokkuleppele. Kuna mitu neist osutus töörühma tasandil lahkarvamusi tekitavaks, palus töörühm, et COREPER I annaks 19. juulil 2023 suuniseid edasiseks tööks. Võttes arvesse selle koosoleku tulemusi ja delegatsioonide kirjalikke märkusi, koostas eesistujariik uue kompromissteksti, mis vaadati läbi 1. septembril 2023.
9. Käesoleva märkuse lisas esitatud tekst koostati pärast töörühma 1. septembri 2023. aasta koosolekut ja seda arutati töörühma 12. septembri 2023. aasta koosolekul. Tegemist on väga tundliku kompromissiga, milles võetakse arvesse töörühma koosolekutel või kirjalikult väljendatud erinevaid seisukohti.
10. Selle põhjal leiab eesistujariik, et lisas esitatud kompromissteksti võiks edastada nõukogule, et leppida kokku üldises lähenemisviisis. Muudatused võrreldes komisjoni ettepanekuga on esitatud **paksus allajoonitud kirjas** uue teksti puhul ning väljajäetud kohad on tähistatud nurksulgudega [...].

III. KOMPROMISSI PÕHIELEMENDID

a) M₁- ja N₁-kategooria sõidukite katsetingimused ja heite piirnormid

11. M₁- ja N₁-kategooria sõidukite katsetamise nõuded olid tööühma aruteludel olulisel kohal. Mitu delegatsiooni väljendas kahtlust kavandatud sätete suhtes, mille eesmärk oli rangelt reguleerida katsetingimusi ja teatavaid heite piirnorme. Nimetatud delegatsioonid olid seisukohal, et kavandatavast määrusest tulenevate investeerimiskulude ja keskkonnakasu vaheline suhe oleks ebaproportsionaalne.

Nende murede arvessevõtmiseks jäetakse eesistujariigi kompromisstekstiga III lisa tabelist 1 välja M₁- ja N₁-kategooria sõidukite katsetingimused ning pöördutakse tagasi kergsõidukite ülemaailmse ühtlustatud katsemenetluse (WLTP) ja tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste (RDE) katsete juurde, nagu on määratletud Euro 6e-s.

Seoses sisepõlemismootoriga M₁- ja N₁-kategooria sõidukite heite piirnormidega I lisa tabelis 1 ning bensiinil töötavate M₁- ja N₁-kategooria sõidukite kütuseaurude heite piirnormidega I lisa tabelis 3 pöördutakse uues kompromisstekstis tagasi Euro 6 juurde, välja arvatud järgmised kaks erandit summutitoru heitgaaside puhul: a) osakesed, mille läbimõõt on üle 10 nm, ja b) kaudse sissepritsega ottomootoriga sõidukite tahkete osakeste piirväärtused. I lisa tabelist 3 jäetakse välja tankimisel eralduva heite piirnormid.

b) M_2 , M_3 , N_2 ja N_3 -kategooria sõidukite katsetingimused ja heite piirnormid

12. M_2 , M_3 , N_2 ja N_3 -kategooria sõidukite katsetingimusi ja heite piirnorme käsitlevad kavandatud sätted olid paljude delegatsioonide jaoks keskse tähtsusega. Nad väljendasid muret selle üle, et nendega kaasneb vajadus saavutada märkimisväärne arendamissuutlikkus ja teha täiendavaid investeeringuid lisaks nendele, mida juba tehakse elektrifitseerimise saavutamiseks; lisaks väljendasid nad muret selle üle, milline on kavandatud lähenemisviisist saadav üldine kasu.

Nende murede kajastamiseks jäetakse eesistujariigi kompromisstekstis välja III lisa tabel 2. Eesistujariigi kompromisstekstis pööratakse tagasi Euro VI ülemaailmse ühtlustatud muutuva sõidutsükli (WHTC)/ülemaailmse ühtlustatud statsionaarse tsükli (WHSC) katsete ja RDE katsete juurde.

Seoses sisepõlemismootoriga M_2 -, M_3 -, N_2 - ja N_3 -kategooria sõidukite heitgaasidega ja nendes sõidukites kasutatavate sisepõlemismootoritega jäetakse uues kompromisstekstis I lisa tabelis 2 esitatud heite piirnormide loetelust välja formaldehüüdi heite piirnorm (HCHO). Võrrelduna Euro VI-ga sisaldab see Euro VIs kehtestatud WHTC/WHSC heite piirnorme ja uusi RDE heite piirnorme.

c) *Pidurite tekitatud osakeste heite piirnormid ja rehvi kulumi piirnormid*

13. Euroopa Liit on osaline Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE) kokkuleppes, milles on käsitletud ratassõidukile ning sellele paigaldatavatele ja/või sellel kasutatavatele seadmetele ja osadele ühtsete tehniliste nõuete kehtestamist ja nende nõuete alusel väljastatud tunnistuste vastastikust tunnustamist. Seetõttu tuleb Euro 7 viia kooskõlla UNECE eeskirjade ja UNECE eeskirjade muudatustega. Kuna UNECE töö asjakohaste katsemenetlustega, mis on seotud eelkõige pidurite tekitatud osakeste heite ja rehvi kulumi heitega, ei ole veel lõpule viidud, selgitatakse eesistujariigi kompromisstekstis artikli 15 lõikes 2, kuidas selline ühtlustamine tulevikus toimub.

See lõige sisaldab ka erandit, mille kohaselt tuleb rehvi kulumi piirnormid kehtestada juhul, kui puudub C_1 -klassi rehve käsitlev UNECE eeskirja ettepanek või UNECE eeskirja muudatus.

d) Aku tööaeg

14. Eesistujariigi kompromisstekstiga ei tehta olulisi muudatusi komisjoni ettepaneku sätetes. See sisaldab komisjoni kohustust esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruanne, milles vaadatakse läbi aku tööaja uusimad tehnoloogiad. See aruanne on aluseks aku tööaja minimaalsete tõhususnõuete läbivaatamisele.

e) Pardaseire

15. Delegatsioonid arutasid ka heitkoguste pidevat pardaseiret ja kogu sõiduki kasutusea jooksul toimuvat pardaseiret. Mõned delegatsioonid leidsid, et see kohustus tuleks määruse eelnõust välja jätta, väites, et i) selleks on vaja uusi andureid, mis kas ei ole kättesaadavad või millel on piiratud kasutusvõime ja kasutusiga, ii) Euro 6-ga on juba kehtestatud edukad meetmed sõidukite nõuetele vastavuse tagamiseks, näiteks pardadiagnostikasüsteem (OBD-süsteem), iii) pardaseire toob kaasa vajaduse põhjalikult hinnata teatavaid maanteeriske. Teised olid seisukohal, et pardaseire väljajätmine kahjustaks uue Euro 7 määruse keskkonna- ja tervisekaitse eesmärki. Eesistujariik on hoolikalt arvesse võtnud erinevaid väljendatud seisukohti ja leiab, et väljajätmine võib ohustada üldist tundlikku ja delikaatset kompromissi, mis on praegu määruse teksti aluseks.
16. Eesistujariigi kompromisstekst sisaldab pardaseire ja selle funktsioonide paremat määratlust, sätestades selgesõnaliselt, et pardaseire ei tohi kahjustada liiklusohutust.

f) Konkreetsete rakendusaktide vastuvõtmise kuupäevad

17. Enamik delegatsioone soovis, et määruse eelnõusse lisataks kuupäevad, et näidata, millal komisjon peab vastu võtma konkreetsed rakendusaktid. Eesistujariigi kompromisstekstis lisatakse artiklisse 14 uued lõiked 7 ja 8 ning selgitatakse, et lõikes 7 loetletud rakendusaktid M₁- ja N₁-kategooria sõidukite kohta võetakse vastu 12 kuu jooksul pärast määruse jõustumist ning lõikes 8 loetletud rakendusaktid M₂-, N₂-, M₃- ja N₃-kategooria sõidukite ning O₃- ja O₄-kategooria haagiste kohta võetakse vastu 30 kuu jooksul pärast määruse jõustumist.

g) Uue „sõidukitüübi“ ja „sõiduki registreerimise“ kuupäevade säilitamine

18. Vastavalt mitme delegatsiooni taotlusele taastatakse eesistujariigi kompromisstekstis väljakujunenud tava, mille kohaselt on uue „sõidukitüübi“ kuupäeva ja „sõiduki registreerimise“ kuupäeva vahel üks aasta, lisades artiklisse 10 uued lõiked 3a ja 4a ning muutes vastavalt kõnealuse artikli lõikeid 4 ja 5.

h) Uue määruse kohaldamise kuupäevad

19. Töörühma tasandil toimunud arutelu käigus leidsid paljud delegatsioonid, et komisjoni ettepannud tähtajad, mis on M₁- ja N₁-kategooria sõidukite puhul 1. juuli 2025 ning M₂-, M₃-, N₂-, N₃-kategooria sõidukite ning O₃- ja O₄-kategooria haagiste puhul 1. juuli 2027, on liiga ambitsioonikad ja isegi ebarealistlikud. Eesistujariigi kompromisstekstis pakutakse välja uued kohaldamiskuupäevad, nimelt 24 kuud pärast määruse jõustumist M₁- ja N₁-kategooria uute sõidukitüüpide puhul ning 36 kuud pärast määruse jõustumist M₁- ja N₁-kategooria uute sõidukite puhul. M₂-, M₃-, N₂-, N₃- ning O₃- ja O₄-kategooriate puhul on uued kohaldamiskuupäevad 48 kuud pärast määruse jõustumist uute sõiduki- ja haagistetüüpide puhul ning 60 kuud pärast määruse jõustumist uute sõidukite ja haagiste puhul.

Süsteemide, osade või eraldi seadmestike puhul on uue määruse alusel tüübikinnituse saanud M₁- ja N₁-kategooria sõidukitele paigaldatavate uute süsteemide, osade või eraldi seadmestike jaoks kehtestatud 24 kuud ning uue määruse alusel tüübikinnituse saanud M₂-, M₃-, N₂-, N₃-, O₃- ja O₄-kategooria sõidukitele ja haagistele paigaldamiseks ette nähtud uute tüüpide puhul 48 kuud.

Uue kompromisstekstiga kehtestatakse ka 48 kuud C₁-klassi uute rehvide puhul ja 72 kuud C₂- ja C₃-klassi uute rehvide puhul. Lubatud on veel täiendavad 30 kuud, et teha turul kättesaadavaks ja võtta kasutusele juba turule lastud rehve.

i) Euro 7 kohaldamiskuupäevade vastavusse viimine 2030. aasta CO₂-nullheite eesmärgiga mõnede M₂- ja M₃-kategooria sõidukite puhul

20. Komisjon tegi 2023. aasta veebruaris ettepaneku vaadata läbi raskesõidukite CO₂-heite norme käsitlev määrus. Läbirääkimised ettepaneku üle veel käivad. Vastuvõtmise korral kehtestatakse ettepanekuga mõnede M₂- ja M₃-kategooria sõidukite puhul 2030. aastaks CO₂-nullheite eesmärk. Selleks et viia see eesmärk kooskõlla eesistujariigi kompromisstekstis esitatud raskesõidukite heitenõuete ja tähtaegadega, lisati artiklisse 10 uus lõige 5a, millega kehtestatakse teatavate M₂- ja M₃-kategooria sõidukite suhtes erand. Kooskõlas selle erandiga lubatakse neid turule lasta kuni 2030. aastani, kui neil on kehtiv Euro VI heite tüübikinnitus.

IV. JÄRELDUSED

21. COREPER I-l palutakse käesoleva märkuse lisas esitatud kompromisstekst läbi vaadata ja kinnitada, et esitada see konkurentsivõime nõukogule üldise lähenemisviisi vastuvõtmiseks 25. septembri 2023. aasta istungil.

2022/0365 (COD)

Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb mootorsõidukite ja mootorite ning selliste sõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnitust seoses nende heite ja akude tööajaga (Euro 7) ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust²,võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust³,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

² ELT C [...], [...], lk [...].³ ELT C [...], [...], lk [...].

ning arvestades järgmist:

- (1) Siseturg on ala, kus peab olema tagatud kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumine. Selleks kehtestati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/858⁴ terviklik mootorsõidukite, haagiste ning selliste sõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnitus- ja turujärelevalvesüsteem.
 - (2) Mootorsõidukite, mootorite, **elektrimootorite** ja varuosade tüübikinnituse tehnilised nõuded seoses heitkogustega (edaspidi „heitealane tüübikinnitus“) peaksid jääma ühtlustatuks, et tagada siseturu nõuetekohane toimimine ning kõigis liikmesriikides ühine keskkonna- ja tervisekaitse kõrge tase.
 - (3) Käesolev määrus on eraldi õigusakt määruse (EL) 2018/858 II lisas kehtestatud ELi tüübikinnitusmenetluse kohaldamisel. **Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse täielikult määruse (EL) 2018/858 haldussätteid, sealhulgas karistusi käsitlevaid sätteid.**
- (3a)** [...] **Käesoleva määrusega** kehtestatakse sätted ja nõuded sõidukite heite ja aku tööaja kohta, samas kui tehnilised elemendid kehtestatakse rakendusaktidega, mis võetakse vastu kooskõlas kontrollimenetlusega ja määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses komitee abiga (komiteemenetlus).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/858 mootorsõidukite ja mootorsõidukite haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse ja turujärelevalve kohta, ning millega muudetakse määruseid (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2007/46/EÜ (ELT L 151, 14.6.2018, lk 1).

- (4) Mootorsõidukite, mootorite ja varuosade tüübikinnituse tehnilised nõuded seoses heitkogustega („heitealane tüübikinnitus“) on praegu sätestatud kahes määruses, mida kohaldatakse vastavalt kergsõidukite ja raskesõidukite heitealase tüübikinnituse suhtes, st Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 715/2007 (Euro 6)⁵ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 595/2009 (Euro VI)⁶. [...]

[...] Määrustes (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 sätestatud nõuete koondamine ühte määrusesse peaks tagama nii kergsõidukite kui ka raskesõidukite heitealase tüübikinnituse süsteemi sisemise sidususe, võimaldades samal ajal selliste sõidukite jaoks erinevaid heite piirnorme.

- (6) Lisaks võeti praegused heite piirnormid vastu [...] raskesõidukitele 2009. aastal tol ajal kättesaadava tehnoloogia alusel. Sellest ajast alates on tehnoloogia arenenud ja praeguste tehnoloogiate kombineerimisel saavutatud heitkoguste tase on palju madalam kui üle 15 aasta tagasi saavutatud tase. See tehnoloogiline areng peaks kajastuma heite piirnormides, mis põhinevad uusimal olemasoleval tehnoloogial ja teadmistel saastekontrolli kohta ning kehtivad kõigi asjakohaste saasteainete suhtes.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 715/2007, mis käsitleb mootorsõidukite tüübikinnitust seoses väikeste sõiduautode ja kommertsveokite (Euro 5 ja Euro 6) heitmetega ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe kättesaadavust (ELT L 171, 29.6.2007, lk 1).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta määrus (EÜ) nr 595/2009, mis käsitleb mootorsõidukite ja mootorite tüübikinnitust seoses raskeveokite heitmetega (Euro VI) ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe kättesaadavust ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 715/2007 ja direktiivi 2007/46/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 80/1269/EMÜ, 2005/55/EÜ ja 2005/78/EÜ (ELT L 188, 18.7.2009, lk 1).

- (7) Lihtsustamine saavutatakse sellega, et kaotatakse [...] **mittevajalikud** katsed, [...] viidatakse vajaduse korral kehtivate ÜRO eeskirjade kohastele standarditele ning tagatakse [...] järjepidevad menetlused ja katsed heitealase tüübikinnituse eri etappide jaoks.
- (8) Selleks et tagada nii kergsõidukite kui ka raskesõidukite heitkoguste piiramine reaalses elus, tuleb sõidukeid katsetada mitte ainult laboris, vaid ka reaalsetes kasutustingimustes, kus on kehtestatud minimaalsed piirangud, piirid ja muud sõidunõuded.
- (9) [...]
- (10) Määrustes (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 nõutakse, et sõidukid vastaksid heitkoguste piirnormidele kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul, mis ei vasta enam sõidukite keskmisele kasutuseale. Seepärast on asjakohane kehtestada vastupidavusnõuded, mis kajastavad sõidukite keskmist eeldatavat kasutusiga liidus.
- (11) [...]

- (12) Heitmed, mis ei ole seotud heitgaasidega, koosnevad rehvidest ja sõidukite piduritest eralduvatest osakestest. Rehvide heide on hinnanguliselt suurim keskkonda sattuva mikroplasti allikas. Nagu on näidatud mõjuhinnangus, eeldatakse, et 2050. aastaks moodustavad heitmed, mis ei ole seotud heitgaasidega, kuni 90 % kõigist maanteetranspordist eralduvatest osakestest, sest sõidukite elektrifitseerimise tõttu väheneb koos heitgaasidega eralduvate osakeste hulk. Neid heitmeid, mis ei ole seotud heitgaasidega, tuleks seetõttu mõõta ja piirata. Komisjon peaks 2024. aasta lõpuks koostama aruande rehvide kulumise kohta, et vaadata läbi mõõtmismeetodid ja uusimad tehnoloogiad ning teha **hiljemalt 2025. aasta detsembris** ettepanek rehvide kulumispiiride kohta **kui ÜRO WP.29 töö rehvide kulumise valdkonnas edasi lükkub**.
- (13) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/2144⁷ reguleeritakse käiguvahetuse näidikuid (GSI), mille peamine eesmärk on minimeerida sõiduki kütusekulu, kui juht järgib selle märguandeid. Käesolevas määruses tuleks siiski käsitleda saasteainete heite nõudeid tegelikus kasutuses, sealhulgas käiguvahetuse näidiku järgimise korral.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/2144, mis käsitleb mootorsõidukite ja nende haagiste ning mootorsõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike tüübikinnituse nõudeid seoses nende üldise ohutuse ning sõitjate ja vähekaitsstud liiklejate kaitsega ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/858 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 78/2009, (EÜ) nr 79/2009 ja (EÜ) nr 661/2009 ning komisjoni määrused (EÜ) nr 631/2009, (EL) nr 406/2010, (EL) nr 672/2010, (EL) nr 1003/2010, (EL) nr 1005/2010, (EL) nr 1008/2010, (EL) nr 1009/2010, (EL) nr 19/2011, (EL) nr 109/2011, (EL) nr 458/2011, (EL) nr 65/2012, (EL) nr 130/2012, (EL) nr 347/2012, (EL) nr 351/2012, (EL) nr 1230/2012 ja (EL) 2015/166 (ELT L 325, 16.12.2019, lk 1).

- (14) Veoakudega sõidukid, sealhulgas pistikühendusega hübriidsõidukid ja akutoitega elektrisõidukid, aitavad kaasa maanteetranspordisektori CO₂ heite vähendamisele. Selleks et võita ja suurendada tarbijate usaldust selliste sõidukite vastu, peaksid need olema toimivad ja vastupidavad. Seepärast on oluline nõuda, et veoakud säilitaksid suure osa oma esialgsest võimsusest ka pärast aastaid kestnud kasutust. See on eriti oluline kasutatud elektrisõidukite ostjatele, et tagada sõiduki jätkuv ootuspärane toimimine. Seetõttu tuleks nõuda aku seisundi seireseadmeid, **sealhulgas aku sertifitseeritud sõiduulatus seisundi (SOCR) või sertifitseeritud energiaseisundi (SOCE) seireseadmeid** kõigi veoakusid kasutavate sõidukite puhul. Lisaks tuleks kehtestada sõiduautode akude tööaja minimaalsed tõhususnõuded, võttes arvesse ÜRO üldist tehnilist normi 22⁸.
- (15) Sõidukite omavoliline muutmine saastekontrollisüsteemi osade eemaldamiseks või deaktiveerimiseks on tuntud probleem. Selline tegevus põhjustab kontrollimatuid heiteid ja seda tuleks vältida. Läbisõidumõõdiku omavoliline muutmine toob kaasa vale läbisõidunäidu ja takistab sõiduki nõuetekohast kasutuskontrolli. Seetõttu on ülimalt oluline tagada nende süsteemide võimalikult suur turvakaitse koos turvasertifikaatide ja asjakohase rikkumisvastase kaitsega, tagamaks, et ei saastekontrollisüsteeme ega sõiduki läbisõidumõõdikut ei saaks omavoliliselt muuta.
- (16) Sõidukitele paigaldatud andureid kasutatakse juba praegu pardadiagnostikasüsteemi (OBD-süsteemi) abil heitkoguste kõrvalekallete avastamiseks ja nendega seotud remonditööde algatamiseks. Praegu kasutusel olev OBD-süsteem ei tuvasta aga rikkeid täpselt ega õigel ajal ega sunni neid ka piisavalt ja õigeaegselt parandama. Selle tulemusena on võimalik, et sõidukid tekitavad heitmeid palju rohkem kui lubatud. Seni OBD-süsteemis kasutatud andureid saab kasutada ka sõidukite heitekäitumise pidevaks jälgimiseks ja kontrollimiseks pardaseiresüsteemi (OBM-süsteemi) abil. Samuti annab OBM kasutajale hoiatuse mootori või saastekontrollisüsteemide remonditööde tegemiseks, kui need on vajalikud. Seepärast on asjakohane nõuda sellise süsteemi paigaldamist ja reguleerida selle tehnilisi nõudeid, **tehes seda viisil, mis ei kahjusta liiklusohutust**.

⁸ Elektrisõidukisise aku tööaega käsitlev uus ÜRO üldine tehniline norm, ÜRO üldine tehniline norm 22.

- (17) Tootjad võivad otsustada toota sõidukeid, [...] mis sisaldavad täiustatud võimalusi, [...] **näiteks** geotarastus [...]. Tarbijatel ja riigi ametiasutustel peaks olema võimalik selliseid sõidukeid asjakohase dokumentatsiooni abil tuvastada. Seepärast tuleks teha kättesaadavaks sõiduki keskkonnapass.
- (18) Kui komisjon teeb ettepaneku registreerida pärast 2035. aastat uusi kergsõidukeid, mis kasutavad üksnes CO₂-neutraalseid kütuseid, väljaspool sõidukite CO₂ normide kohaldamisala, siis tuleb käesolevat määrust liidu õiguse ja liidu kliimaneutraalsuse eesmärkide kohaselt muuta, et lisada võimalus anda sellistele sõidukitele tüübikinnitus.
- (19) Väiketootjate müüdüd sõidukite heide moodustab liidu heitest tühise osa. Seetõttu võib mõnede selliste tootjate suhtes kohaldatavate nõuete puhul olla lubatud mõningane paindlikkus. Seetõttu peaks väiketootjatel olema võimalik asendada tüübikinnituse ajal teatavad katsed vastavustunnistustega, samas kui eriti väikeste tootjate puhul peaks olema lubatud kasutada [...] tegelikel sõidutsüklitel põhinevaid laborikatsetusi.
- (20) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EL) 2019/631⁹ ja (EL) 2019/1242¹⁰ reguleerivad Euroopa Liidu uute mootorsõidukite keskmist CO₂ heitkogust. Heitealases tüübikinnituses tuleks kehtestada menetlused ja meetodid, mille kohaselt saab täpselt määrata üksiksõiduki CO₂ heidet, kütuse- ja **elektri**energia tarbimist, elektrisõiduki sõiduulatus ja võimsust, **sealhulgas ajakohastada ja arendada sõiduki energiatarbimise arvutamise vahendit (VECTO), et võtta muu hulgas paremini arvesse raskemate autorongide energiatarbimist.**

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/631, millega kehtestatakse uute sõiduautode ja uute väikeste tarbesõidukite CO₂-heite normid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 443/2009 ja (EL) nr 510/2011 (ELT L 111, 25.4.2019, lk 13).

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1242, millega kehtestatakse uute raskeveokite CO₂-heite normid ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 595/2009 ja (EL) 2018/956 ning nõukogu direktiivi 96/53/EÜ (ELT L 198, 25.7.2019, lk 202).

- (21) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolulused, mis puudutavad järgmist: tootjate kohustused seoses tüübikinnituse ja menetluste, katsete ja metoodikaga, mida tuleb kohaldada vastavustunnistuse, toodangu vastavuse kontrolli, kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse kontrolli ja sõiduki keskkonnapassi puhul; sõidukite valikuvõimalused ja nimetused; nõuded, katsed, meetodid ja parandusmeetmed, mis on seotud sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmetike vastupidavusega ning OBM-süsteemide registreerimis- ja kommunikatsioonisuutlikkusega, sealhulgas mootorsõiduki tehnonõuetele vastavuse kontrolli ja tehnõulevaatuse eesmärgil; nõuded ja teave, mida [...] sõidukite, **sealhulgas mitmeastmeliste sõidukite** tootjad peavad esitama, ning menetlused **nende** [...] CO₂ väärtuse määramiseks. heitealase tüübikinnituse tehnilised elemendid, haldus- ja dokumendinõuded, kontrollid ja ülevaatused ning turujärelevalvekontrollid, samuti aruandekohustused, kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse ja toodangu vastavuse kontrollid; meetodid ja katsed, et i) mõõta summutitoru heitgaase laboris ja maanteel **ning** mobiilsete heitemõõtmisüsteemide kasutamine tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste kontrollimiseks; ii) määrata sõiduki CO₂ heidet, kütusekulu ja **elektri**energia tarbimist, elektrisõiduki sõiduulatust ja mootori võimsust; iii) esitada käiguvahetuse näidiku spetsifikatsioonid; iv) määrata O₃- ja O₄-kategooria haagiste mõju mootorsõiduki CO₂-le, kütusekulule ja **elektri**energia tarbimisele, elektrisõiduki sõiduulatusele ja mootori võimsusele; v) mõõta karteri heitmeid, kütuseaure ja piduriheitmeid; v) hinnata vastavust aku tööaja miinimumnõuetele; vi) hinnata kasutusel olevate mootorite ja sõidukite nõuetele vastavust, vastavuskünniseid ja toimivusnõudeid, aga ka vii) katsed ja meetodid andurite toimivuse tagamiseks (OBD ja OBM); viii) meetodid turvameetmete tagamiseks ja hindamiseks; juhi hoiatamise süsteemide ja meeldetuletusmeetodite spetsifikatsioonid ja omadused ning meetodid nende nõuetekohase toimimise hindamiseks; ix) meetodid originaal- ja varusaastekontrollisüsteemide nõuetekohase toimimise, tõhususe, regeneereerimise ja vastupidavuse hindamiseks; x) turvameetmete tagamise ja hindamise meetodid, sealhulgas haavatavuse hindamine ja omavolilise muutmise vastane kaitse; xi) konkreetsete Euro 7 nimetuste alusel kinnitatud tüüpide nõuetekohase toimimise hindamise meetodid; xii) **meetodid** väiketootjate ja eriti väikeste tootjate heitealaste tüübikinnituste **järgimise** **hindamiseks**; [...] xiv) katseseadmete toimivusnõuded; xv) etalonkütuste tehniline kirjeldus; ning xvi) **manipuleerimis**seadmete ja [...] **manipuleerimis**strateegiade puudumise hindamise meetodid; xvii) rehvide kulumi mõõtmise meetodid ning xviii) keskkonnapassi [...] vorming

ja andmed. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011¹¹. **Selleks et tagada järjepidevus seoses teatavate kehtivate juriidiliste kohustustega, mis käsitlevad saasteainete heite mõõtmise meetodeid, peaksid M₁- ja N₁-kategooria sõidukite heite mõõtmise meetodid kajastama neid, mis on sätestatud määruhes (EL) 2017/1151, täpsemalt alates määruse (EL) 2017/1151 viimasest versioonist rakendusakti vastuvõtmise ajal.**

- (22) Selleks et vajaduse korral muuta või täiendada käesoleva määruse vähem olulisi osi, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad Euro 7 sõidukite, pidurite või rehvide katsetamisel kogutud andmetel põhinevaid katsetingimusi; katsetamismõudeid, võttes eelkõige arvesse tehnilist arengut ja Euro 7 sõidukite katsetamisel kogutud andmeid; millega kehtestatakse tootjatele uuenduslikel tehnoloogiatel põhinevaid sõidukite valikuvõimalusi ja nimetusi, kuid kehtestatakse ka [...] vastupidavuse kordajad, mis põhinevad Euro 7 sõidukite katsetamise käigus kogutud andmetel, ning kehtestatakse määratlused ja erieeskirjad väiketootjatele M₂-, M₃-, N₂- **ja** N₃-kategooria sõidukite jaoks. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid toimuksid kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes¹² sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada võrdne osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

¹² [ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.](#)

(22a) Euroopa Liit on osaline Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Euroopa

Majanduskomisjoni 20. märtsi 1958. aasta kokkuleppes, milles on käsitletud ratassõidukile ning sellele paigaldatavatele ja/või sellel kasutatavatele seadmetele ja osadele ühtsete tehniliste nõuete kehtestamist ja nende nõuete alusel väljastatud tunnistuste vastastikust tunnustamist. Käesolev määrus tuleks viia kooskõlla ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirjade või ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirjade muudatustega, eelkõige seoses pidurite tekitatud osakeste heite piirnormide ja rehvitüüpide kulumise piirväärtustega ning akude minimaalsete toimivusnõuetega.

(22b) Seega tuleks sellised piirangud või nõuded ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja ettepanekus või ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja muudatuses, mis on heaks kiidetud ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 ja otsuses 97/836/EÜ sätestatud korras, inkorporeerida käesolevasse määrusesse. Komisjonil peaks olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte.

Kui [31. detsembriks 2025] ei ole ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja ega ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja muutmise ettepanekut, peaks komisjon võtma vastu delegeeritud õigusaktid, milles sätestatakse rehvitüüpide kulumise piirväärtused kooskõlas rehvide kulumist käsitleva GRBP/GRPE töökonna tööga.

- (23) Selguse, otstarbekuse ja lihtsustamise huvides tuleks olemasolevad määrused (EÜ) nr 595/2009 ja (EÜ) nr 715/2007 kehtetuks tunnistada ning asendada käesoleva määrusega, kuna mootorsõidukite [...] ning selliste sõidukite jaoks mõeldud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike heitealase tüübikinnituse õigusnorme on ajakohastatud ning need sisalduvad käesolevas määruses.

(23a) Selguse, otstarbekuse ja lihtsustamise huvides tuleks käesoleva määrusega kehtetuks tunnistada järgmised õigusaktid, mis sisaldavad määruste (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 alusel vastu võetud rakendusmeetmeid:

- **komisjoni määrus (EL) nr 582/2011;**
- **komisjoni määrus (EL) nr 2017/1151;**
- **komisjoni määrus (EL) nr 2017/2400;**
- **komisjoni määrus (EL) nr 2022/1362.**

(24) Kui käesolevas määruses sätestatud meetmed nõuavad isikuandmete töötlemist, tuleks need meetmed võtta kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679¹³ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 45/2001,¹⁴ samuti asjakohaste riiklike rakendusmeetmetega.

(25) Oluline on anda liikmesriikidele, riiklikele [...] asutustele ja ettevõtjatele piisavalt aega, et valmistuda käesoleva määrusega kehtestatud uute eeskirjade kohaldamiseks. **Seetõttu tuleks kohaldamise kuupäeva edasi lükata ning uute ja olemasolevate tüüpide jaoks tuleks kehtestada erinevad kohaldamiskuupäevad.** Kui kergsõidukite puhul peaks kohaldamise alguskuupäev olema nii vara kui tehniliselt võimalik, siis raskesõidukite ja haagiste puhul võib kohaldamise alguskuupäev kahe aasta võrra edasi lükkuda, sest raskesõidukite puhul on üleminek heiteta sõidukitele pikem.

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

(25a) M₂- ja M₃-kategooria sõidukite jaoks, mille suhtes on määrusega (EL) 2019/1242 kehtestatud 100 % heitevaba eesmärk alates 2030. aasta aruandlusperioodist, tuleks käesolevas määruses kehtestada üleminekumeetmed, et tagada sellisel juhul sidusus määruses (EL) 2019/1242 sätestatud kohustustega ning see, et nõutavad investeerimispingutused jäävad proportsionaalseks.

- (26) Kuna käesoleva määruse eesmärged – kehtestada ühtlustatud õigusnormid M- ja N-kategooria sõidukite ning süsteemide, osade ja eraldi seadmetike **heitealase** tüübikinnituse ning selliste sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmetike heitkoguste turujärelevalve haldusnõuete ja tehniliste nõuete kohta – ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning kuna eesmärkide ulatuse ja mõju tõttu on neid parem saavutada Euroopa Liidu tasandil, võib liit võtta meetmed kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus kaugemale, kui on vaja nimetatud eesmärkide saavutamiseks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I peatükk – Reguleerimisese, kohaldamisala ja mõisted

Artikkel 1 **Reguleerimisese**

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse ühised tehnilised nõuded ja haldussätted mootorsõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike heitealase tüübikinnituse ja turujärelevalve kohta seoses nende CO₂ ja saasteainete heite, kütusekulu ja **elektri**energia tarbimise ning aku tööajaga.
2. Käesoleva määrusega kehtestatakse **ka** normid, mis käsitlevad [...] heitealast tüübikinnitust, toodangu vastavust, kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavust, turujärelevalvet, saastekontrollisüsteemide ja veoakude vastupidavust, pardaseiresüsteeme, turvasätteid omavolilise muutmise piiramiseks ja küberturvalisuse meetmeid ning CO₂ heite, elektrisõiduki sõiduulatus, kütuse- ja **elektri**energia tarbimise ning energiatõhususe täpset kindlaksmääramist.

Artikkel 2 **Kohaldamisala**

Käesolevat määrust kohaldatakse M₁-, M₂-, M₃-, N₁-, N₂- ja N₃-kategooria mootorsõidukite ning O₃- ja O₄-kategooria haagiste suhtes, nagu on sätestatud määruse (EL) 2018/858 artiklis 4, sealhulgas ühes või mitmes etapis konstrueeritud ja ehitatud sõidukite suhtes, ning nimetatud sõidukite jaoks mõeldud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike suhtes **ning ÜRO eeskirjas nr 117 sätestatud C₁-, C₂- ja C₃-klassi rehvide suhtes, välja arvatud jääoludes haardevõimele vastavad talverehvid.**

Artikkel 3
Mõisted

Käesoleva määruse kohaldamisel kasutatakse määruse (EL) 2018/858 mõisteid.

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „heitealane tüübikinnitus“ – ELi tüübikinnitus, mis CO₂ ja saasteainete heite, kütusekulu ja **elektrienergia** tarbimise ning aku tööaja osas vastab käesoleva määruse haldussätetele ja tehnilistele nõuetele;

(1a) „tüübikinnitusasutus“ – kinnitusasutus, kes annab heitealase tüübikinnituse;

- (2) [...]

- (3) „toodangu vastavus“ – tegevus, mida tehakse tootja ruumides valitud uute sõidukite, eraldi seadmestike või osadega, et tagada turule viidavate toodete vastavus käesolevas määruses sätestatud nõuetele;

- (4) „kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavus“ – ringluses olevate sõidukite, **eraldi seadmestike või osadega** tehtavad toimingud käesolevas määruses sätestatud vastupidavusnõuete täitmise kontrollimiseks;

- (5) „mootor“ – sõiduki [...] **sisepõlemismootor**;

- (6) „heide“ – mootorsõiduki summutitoru heitgaasid ja heitmed, mis ei ole seotud heitgaasidega;

- (7) „summutitoru heitgaasid“ – mootorsõiduki või mootori summutitorust väljuvad heitmed, mis koosnevad kõigist järgmistest elementidest: CO₂, gaasilised, tahked ja vedelad ühendid ning karteri heitmed;

- (8) „gaasilised saasteained“ – gaasiliste keemiliste ühendite heited, välja arvatud CO₂;

- (9) „CO₂ heide“ (CO₂) – summutitorust väljuv süsinikdioksiidi heide;
- (10) „lämmastikoksiidid“ (NO_x) – summutitorust eralduvate **NO ja NO₂** summa;
- (10a) „dilämmastikoksiid“ (N₂O) – summutitorust eralduv dilämmastikmonooksiid;**
- (11) „tahked osakesed“ (PM) – summutitorust või piduritest eralduvad ja filtrile kogutavad osakesed;
- (12) „tahked osakesed läbimõõduga alla 10 µm“ (PM₁₀) – tahked osakesed, mille [...] **aerodünaamiline** läbimõõt on alla 10 µm;
- (13) „tahkete osakeste arv“ (PN) – summutitorust või piduritest eralduvate tahkete osakeste koguarv;
- (14) „üle 10 nm läbimõõduga tahkete osakeste arv“ (PN₁₀) – selliste summutitorust või piduritest eralduvate tahkete osakeste koguarv, mille [...] **aerodünaamiline** läbimõõt on vähemalt 10 nm;
- (15) „süsinikmonooksiid“ (CO) – summutitorust eralduv süsinikmonooksiid;
- (16) „metaan“ (CH₄) – summutitorust eralduv metaan;
- (17) „süsivesinike koguheide“ (THC) – summutitorust eralduv süsivesinike kogusumma;
- (18) „muud süsivesinikud kui metaan“ (**NMHC**) – summutitorust eralduv muude süsivesinike kui metaani kogusumma;
- (19) „muud orgaanilised gaasid kui metaan“ (NMOG) – summutitorust eralduvate oksüdeerumata ja oksüdeerunud süsivesinike, **välja arvatud metaan**, summa;

- (20) „ammoniaak“ (NH_3) – summutitorust eralduv ammoniaak;
- (21) „formaldehüüd“ (HCHO) – summutitorust eralduv formaldehüüd;
- (22) „WHTC“ – ülemaailmsed ühtlustatud muutuvad sõidutsüklid vastavalt ÜRO eeskirja nr 49 4. lisa punktile 7.2.1;
- (23) „WHSC“ – ülemaailmsed ühtlustatud püsivad sõidutsüklid vastavalt ÜRO eeskirja nr 49 4. lisa punktile 7.2.2;

(23a) „elektrienergia tarbimine“ – sõiduki kõigi jõuallikate elektrienergia tarbimine;

(23b) „kütusekulu“ – sõiduki kõigi jõuallikate kütusekulu;

- (24) „sõiduki energiatarbimise arvutamise vahend“ (VECTO) – simulatsioonivahend, mida kasutatakse raskesõidukite CO_2 heite, kütusekulu, elektrienergia tarbimise ja elektrisõiduki sõiduulatus määramiseks; [...]
- (25) [...]
- (26) „kütuseaurud“ – sõiduki kütusesüsteemist eralduvate süsivesinike aurud, välja arvatud summutitoru heitgaasidena eralduvad süsivesinike aurud;
- (27) „karteri heitmed“ – gaasilised saasteained, mis eralduvad mootori seest või väljaspool mootorit asuvast ruumist, mis on sisemise või välimise torustiku abil ühendatud karteripõhjaga;
- (28) „piduri tekitatud osakeste heide“ – sõiduki pidurisüsteemist eralduvad osakesed;

- (29) „rehvi kulum“ – rehvi kulumise tõttu rehvist kaduma läinud ja keskkonda paisatud materjali mass;
- (30) „heitmed, mis ei ole seotud heitgaasidega“ – kütuseaurud, rehvide kulum ja piduriheitmed;
- (31) „saasteainete heide“ – heitgaasid ja heitmed, mis ei ole seotud heitgaasidega, välja arvatud CO₂ heide;
- (32) „saastetõrjeseade“ – sõiduki seadmed, mis ohjavad või piiravad saasteainete heiteid;
- (33) „saastekontrollisüsteemid“ – sõidukisse paigaldatud saastetõrjeseadmed, sealhulgas kõik juhtimisseadmed ja tarkvara, mis reguleerivad nende kasutamist;
- (34) „originaal-saastekontrollisüsteemid“ – saastekontrollisüsteem või selliste süsteemide koost, mille suhtes on asjaomasele sõidukile antud tüübikinnitus;
- (35) „varu-saastekontrollisüsteemid“ – saastekontrollisüsteem või selliste süsteemide koost, mis on ette nähtud originaal-saastekontrollisüsteemi asendamiseks ja millele saab tüübikinnituse anda kui eraldi seadmestikule;
- (36) [...]
- (37) „pardadiagnostikasüsteem“ (OBD) – süsteem, mis suudab genereerida sõiduki pardadiagnostika (OBD) teavet, nagu on määratletud määruse (EL) 2018/858 artikli 3 punktis 49, ning mis suudab edastada seda teavet [...] **pardaväliselt**;

- (38) „pardaseiresüsteem“ (OBM) – sõiduki pardal olev süsteem, mis on võimeline **jälgima summutitoru heitgaasi**, tuvastama [...] **summutitoru heitgaasi** heitkoguste ületamist [...] **ning** kui sõiduk on heitevabas režiimis [...] ning edastama seda teavet [...] **pardaväliselt**;
- (39) „kütusekulu ja **elektri**energia tarbimise pardamõõteseade“ (OBFCM) – mis tahes tark- või riistvara, mis mõõdab ja kasutab sõiduki, mootori, kütuse või elektrienergia ning kasuliku koormuse/massi parameetreid, et määrata kindlaks kütusekulu ja **elektri**energia tarbimise andmeid ning muid sõiduki kütusekulu või **elektri**energia tarbimise ja energiatõhususe määramiseks vajalikke parameetreid ning salvestada need sõidukis;
- (40) „**manipuleerimis**seadmed“ – **konstruktsiooniline element, mis võimaldab sõidukil sõidu ajal mitte vastata määruse nõuetele kuid vastata neile regulatiivsete katsete ajal, mistõttu tundub, et sõiduk vastab katsetamisel nõuetele, või võimaldab manipuleerida andurite, kütuse- või elektrienergia kulu, elektrisõiduki sõiduulatus või aku tööajaga seotud andmetega**;
- (41) „**manipuleerimis**strateegia“ – strateegia, **mis võimaldab sõidukil sõidu ajal mitte vastata määruse nõuetele kuid vastata neile regulatiivsete katsete ajal, mistõttu tundub, et sõiduk vastab katsetamisel nõuetele, või võimaldab manipuleerida andurite, kütuse- või elektrienergia kulu, elektrisõiduki sõiduulatus või aku tööajaga seotud andmetega**;

- (42) „tegelikus liikluses tekkivad heitkogused“ (RDE) – sõiduki heitkogused **selle** normaalsetes **kasutustingimustes**;
- (43) „läbisõidumõõdik“ – seade, mis näitab alates sõiduki valmistamisest läbitud teepikkust.
- (44) „omavoliline muutmine“ – mootori **või elektrimootori**, sõiduki saastetõrjeseadme või saastekontrollisüsteemi, jõuseadme, veoaku, läbisõidumõõdiku, OBFCMi või OBD/OBMi, sealhulgas nende süsteemide tarkvara või muude loogilise kontrolli elementide ja nende andmete deaktiveerimine või muutmine [...], **mille tagajärjel sõiduk ei vasta käesolevale määruse nõuetele, välja arvatud juhul, kui see on käesoleva määruse või määruse (EL) 2018/858 kohaselt nõutav**;
- (45) „oma tootmisüksus“ – tootmis- või koostetehas, mida tootja kasutab oma uute sõidukite, sealhulgas vajaduse korral ekspordiks mõeldud sõidukite tootmiseks või monteerimiseks;
- (46) „oma projekteerimiskeskus“ – üksus, kus kogu sõiduk projekteeritakse ja välja töötatakse ning mis on tootja kontrolli all ja tema kasutuses;
- (47) „väiketootja“ – sõidukitootja, kelle toodetud uusi M₁-kategooria mootorsõidukeid on liidus registreeritud vähem kui 10 000 või kelle toodetud uusi N₁-kategooria mootorsõidukeid on liidus registreeritud vähem kui 22 000 kalendriaasta kohta ja kes:
- a) ei kuulu omavahel seotud tootjate rühma või
 - b) kuulub sellisesse omavahel seotud tootjate rühma, kelle valmistatud uusi M₁-kategooria mootorsõidukeid on liidus kokku registreeritud vähem kui 10 000 või kelle valmistatud uusi N₁-kategooria mootorsõidukeid on liidus kokku registreeritud vähem kui 22 000 kalendriaasta kohta, või
 - c) kuulub omavahel seotud tootjate rühma, kuid tal on oma tootmisüksused ja oma projekteerimiskeskus;

- (48) „eriti väike tootja“ – väiketootja, kelle toodetud uusi M₁-kategooria mootorsõidukeid registreeriti eelmisel kalendriaastal liidus vähem kui 1 000 või kelle toodetud uusi N₁-kategooria mootorsõidukeid registreeriti eelmisel kalendriaastal liidus vähem kui 1 000;
- (49) „ainult sisepõlemismootoriga sõiduk“ (ICEV) – sõiduk, mille kõik veojõuallikad on sisepõlemismootorid, sealhulgas vesinikkütusega mootorid;
- (50) „täiselektrisõiduk“ (PEV) – sõiduk, mis on varustatud jõuseadmega, kus veojõuallikateks on ainult elektrimasinad, ning mille veojõuallika energiasalvestussüsteem koosneb üksnes laetavatest elektrienergia salvestussüsteemidest;
- (51) „kütuseelement“ – energiamuundur, mis muudab keemilise energia (sisend) elektrienergiaks (väljund) või vastupidi;
- (52) „kütuseelemendiga sõiduk“ (FCV) – sõiduk mille jõuseade koosneb ainult kütuseelemendist (kütuseelementidest) ja elektrimasinast (elektrimasinatest) veojõuallikana;
- (53) „kütuseelemendiga hübriidsõiduk“ (FCHV) – kütuseelemendiga sõiduk, mis on varustatud jõuseadmega, mis sisaldab vähemalt üht kütusemahutisüsteemi ja vähemalt üht laetavat elektrienergia salvestussüsteemi veojõuallika energiasalvestussüsteemina;
- (54) „hübriidsõiduk“ (HV) – vähemalt kahte liiki veojõuallikaid ja vähemalt kahte liiki veojõuallika energiasalvestussüsteeme sisaldava jõuseadmega varustatud sõiduk;
- (55) „hübriidelektrisõiduk“ (HEV) – hübriidsõiduk, mille üks veojõuallikas on elektrimasin;

- (56) „välise laadimisega hübriidelektrisõiduk“ (OVC-HEV) – hübriidelektrisõiduk, mida saab laadida välisest allikast;
- (57) „välise laadimiseta hübriidelektrisõiduk“ – sõiduk, millel on liikumapanemiseks vähemalt kaks erinevat energiamuundurit ja kaks erinevat energiasalvestussüsteemi ja mida ei saa laadida välisest allikast;
- (58) „geotarastustehnoloogia“ – tehnoloogia, mis ei võimalda hübriidsõidukil töötada sisepõlemismootoriga (st heitevaba režiimi võimaldamiseks), kui see sõidab teatavas geograafilises piirkonnas;
- (59) „heitvaba režiim“ – valitav režiim, mille puhul hübriidsõidukit käitatakse sisepõlemismootorit kasutamata;
- (60) „kasulik võimsus“ – võimsus, mis saadakse katsestendil vastaval mootori pöörlemiskiirusel vääntvõlli või samaväärse seadise otsalt abiseadmete toel ning mis on kindlaks määratud atmosfääri standardtingimustel;
- (61) „rattavõimsus“ – sõiduki ratastel mõõdetud ja sõiduki liikumapanemiseks kasutatav võimsus;
- (62) „võimsuse ja massi suhe“ – nimivõimsuse ja **maksimaalse** massi suhe;
- (63) „nimivõimsus“ (P_{rated}) – mootori **või elektrimootori** maksimaalne väljundvõimsus (kW);
- (64) „töökorras sõiduki mass“ – [...] sõiduki mass, **nagu on määratletud kooskõlas määrusega (EL) 2019/2144;**

64a) „maksimaalne mass“ – suurim tehniliselt lubatud täismass, nagu on määratletud kooskõlas määrusega (EL) 2019/2144;

- (65) „veoaku“ – akusüsteem, mis salvestab energiat peamiselt sõiduki liikumapanemiseks;
- (66) „elektrisõiduki sõiduulatus“ – vahemaa, mis läbitakse akutoiterežiimis kuni veoaku tühjenemiseni;
- (67) „heitevaba sõiduulatus“ – maksimaalne vahemaa, mille [...] sõiduk võib läbida **summutitoru heitgaaside heiteta** [...], mis täiselektrisõidukite puhul vastab elektrisõiduki sõiduulatusele;
- (68) „vastupidavus“ – süsteemi või seadme, komponendi või sõiduki mis tahes osa võime säilitada oma nõutavat toimivust teatava aja jooksul;
- (69) „aku tööaeg“ – **sõidukisisese** veoaku tööaeg, mõõdetuna selle seisundi alusel;
- (70) „seisund“ – sõiduki või veoaku konkreetse toimivusnäitaja mõõdetud või hinnanguline seisund selle kasutusea teatavas punktis, väljendatuna protsentides sertifitseerimisel või uue sõiduki puhul kindlaksmääratud toimivuse suhtes;
- (70a) „sertifitseeritud energiaseisund“ (SOCE) – mõõdetud või pardal kasutatav aku energiatõhusus selle kasutusea teatavas punktis, väljendatuna protsendina sertifitseeritud energiast;**
- (70b) „sertifitseeritud sõiduulatuse seisund“ (SOCR) – mõõdetud või pardal olev elektriline sõiduulatus selle kasutusea teatavas punktis, väljendatuna protsendina sertifitseeritud sõiduulatusest;**
- (71) „sõiduki keskkonnapass“ – [...] digitaalselt vormistatud dokument, mis sisaldab teavet sõiduki keskkonnatoime kohta registreerimise hetkel, sealhulgas saasteainete heite piirnorme, CO₂ heite, kütusekulu, **elektri**energia tarbimise, elektrisõiduki sõiduulatuse ja mootori **või elektrimootori** võimsuse, aku tööaja ja muude seonduvate väärtuste kohta;

- (72) „süsteem, mis hoiatab juhti ülemäärase **summutitoru** heitgaasi korral“ – süsteem, mis on projekteeritud, ehitatud ja paigaldatud sõidukisse, et anda kasutajale teavet ülemäärase **summutitoru** heitgaasi kohta ja [...] **tagada paranduste tegemine enne edasist kasutamist;**
- (73) „süsteem, mis hoiatab juhti madala reagentitaseme korral“ – süsteem, mis on projekteeritud, ehitatud ja paigaldatud sõidukisse, et hoiatada kasutajat reagenti madala taseme eest ja [...] **tagada** reagenti kasutamine;
- (74) [...]
- (75) „vastavustunnistus“ – tootja deklaratsioon selle kohta, et konkreetne sõidukitüüp või -rühm, osa või eraldi seadmestik vastab käesoleva määruse nõuetele;
- (76) „haagise energiatõhusus“ – haagise toimivus seoses selle mõjuga vedava mootorsõiduki CO₂ heitele, kütusekulule ja **elektri**energia tarbimisele, heitevabale sõiduulatussele, elektrisõiduki sõiduulatussele ja mootori **või elektrimootori** võimsusele;
- (77) „talverehv“ – rehvi, mille turvise muster, koostis või [...] **ehitus** on eelkõige ette nähtud saavutama **muda- ja** lumeoludes paremaid tulemusi kui tavarehvi, pidades silmas rehvi suutlikkust alustada [...] **ja kontrollida** sõiduki liikumist;
- (77a) „rasketes lumeoludes kasutatav rehvi“ – talverehvi või eriotstarbeline rehvi, mille turvise muster, turvise koostis või ehitus on spetsiaalselt ette nähtud kasutamiseks rasketes lumeoludes;**

77b) „jääoludes haardevõimele vastav rehvi“ – C₁-klassi talverehvi, mida kasutatakse rasketes lumeoludes ja mis on lisaks ette nähtud kasutamiseks jääga kaetud teepindadel ja mis vastab ÜRO eeskirja nr 117 nõuetele;

(78) „eriotstarbeline rehvi“ – segakasutuseks (nii maanteel kui ka maastikul) ja muuks erikasutuseks ettenähtud rehvi. Need rehvid on peamiselt konstrueeritud selleks, et parandada sõiduki liikumahakkamist või liikumist maastikul;

(79) „variant“ – käesolevas määruses sätestatud nõuete kogum, mida tootja võib täiendavalt täita, et kasutada oma toodetavate sõidukite puhul vastavat tähistust.

II peatükk – Tootjate kohustused

Artikkel 4

Tootjate kohustused seoses sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike ehitusega

1. Tootjad tagavad, et nende toodetavad uued sõidukid, mida liidus müüakse, registreeritakse või kasutusele võetakse, saavad tüübikinnituse vastavalt käesolevale määrusele. Tootjad tagavad, et nende toodetavad tüübikinnitust vajavad uued süsteemid, osad või eraldi seadmestikud, sealhulgas mootorid, veoakud, pidurisüsteemid, rehvid ja varu-saastekontrollisüsteemid, mida liidus müüakse või kasutusele võetakse, saavad tüübikinnituse kooskõlas käesoleva määrusega.
2. Tootjad on kohustatud projekteerima, ehitama ja monteerima sõidukeid nii, et need vastaksid käesolevale määrusele, sealhulgas vastaksid I lisa sätestatud heite piirnormidele III lisa sätestatud tingimustes ja peaksid kinni vastavustunnistuses ja tüübikinnitusedokumentides deklareeritud väärtustest sõiduki kasutusea jooksul, nagu on sätestatud IV lisa tabelis 1. Neid sõidukeid nimetatakse Euro 7 sõidukiteks.

3. [...]

[...]

4. Tootjad projekteerivad ja ehitavad **süsteeme**, osi või eraldi seadmestikke, sealhulgas mootoreid, **elektrimootoreid**, veoakusid, pidurisüsteeme, **rehve** ja varusaastekontrollisüsteeme nii, et need vastaksid käesoleva määruse nõuetele, sealhulgas I lisas sätestatud heite piirnormidele **III lisas sätestatud tingimustes**.
5. Tootjad ei projekteeri, ehita ega pane kokku sõidukeid, millel on **manipuleerimis**seadmed või **manipuleerimis**strateegiad, **mis põhjustavad nõuetele mittevastava sõiduki näilise vastavuse käesolevale määrusele**.
6. Tootjad projekteerivad, ehitavad ja panevad kokku M₁-, M₂-, M₃-, N₁-, N₂- ja N₃-kategooria sõidukeid, millel on:
- a) pardadiagnostikasüsteemid, mis on võimelised tuvastama **summutitoru heitgaasi** heitkoguste ületamist põhjustavaid süsteemihäireid, et hõlbustada nende parandamist;
 - b) Pardaseiresüsteemid, mis on võimelised [...] **jälgima summutitoru heitgaasi** heitkoguseid[...];

- c) OBFCM-seade, mis jälgib nende tegelikku kütusekulu ja **elektri**energia tarbimist ning muid asjakohaseid parameetreid, [...] mida on vaja nende tegeliku kütuse- ja energiatõhususe kindlaksmääramiseks;
- d) veoakude [...] seisundi seire seadmed;
- e) süsteemid, mis hoiatavad juhti ülemäärase **summutitoru** heitgaasi korral;
- f) süsteemid, mis hoiatavad juhti madala reagenditaseme korral;
- g) seadmed, mis edastavad **pardaväliselt** sõidukite genereeritud andmeid, mida kasutatakse käesoleva määruse järgimiseks, ja OBFCM-andmeid, **sealhulgas** perioodilisteks tehnoloogilisteks ja liiklevate sõidukite tehnokontrolliks ning suhtluseks laadimistaristu ja statsionaarsete energiasüsteemidega, mis on võimelised toetama aruka ja kahe-suunalise laadimise funktsioone.
7. Tootjad peavad projekteerima, ehitama ja kokku panema M₁-, M₂-, M₃-, N₁-, N₂- ja N₃-kategooria sõidukeid nii, et minimeerida nende elutsükli kõikides etappides tekkivaid nõrkusi, mis võivad viia omavolilise muutumiseni järgmistes süsteemides:
- a) kütuse ja reagendi sissepritsesüsteem;
- b) mootor ja mootori juhtplokid;
- c) veoakud;
- d) läbisõidumõõdik [...];
- e) saastekontrollisüsteemid[...];

f) elektrimootor ja seotud juhtseaded;

g) OBFCM-seade;

h) pardadiagnostikasüsteem;

i) OBM ja

j) EVP.

8. Tootja peab hoidma ära võimaluse lõikes 7 nimetatud nõrkusi ära kasutada, **tuginedes tüübikinnituse andmise ajal oma teadmistele ja uusimale tehnoloogiale**. Kui selline nõrkus leitakse, **kõrvaldab** tootja nõrkuse **tõhusalt, kui see on nõrkuse tuvastamise ajal tehniliselt teostatav**, tarkvarauuenduste või muude asjakohaste vahendite abil.
9. Tootjad tagavad heite ja aku tööajaga seotud andmete turvalise edastamise, võttes küberturvalisuse meetmeid kooskõlas ÜRO eeskirjaga 155¹⁵.
10. [...]

¹⁵ ÜRO eeskiri nr 155: ühtsed sätted, mis käsitlevad sõidukite tüübikinnitust seoses küberturvalisuse ja küberturvalisuse haldamise süsteemiga (ELT L 82, 9.3.2021, lk 30).

Artikkel 5

Tootjate valikuvõimalused seoses sõidukite ehituse ja nimetustega

1. [...]
2. [...]
3. [...]
4. Tootjad võivad nimetada sõidukeid Euro 7G sõidukiteks, kui need sõidukid on varustatud geotarastustehnoloogiatega sisepõlemismootoritega. Tootja paigaldab nendele sõidukitele juhi hoiatamise süsteemi, et teavitada kasutajat sellest, kui veoakud on peaaegu tühjad, ja peatada sõiduk, kui sõidukit ei laeta 5 km jooksul alates esimesest hoiatusest, kui sõiduk on heitevabal režiimil. Selliste geotarastustehnoloogiate rakendamist **tõendatakse tüübikinnitusasutustele tüübikinnituse ajal ja** kontrollitakse sõiduki kasutusea jooksul.

(4a) Tootja taotlusel võib kinnitusasutus anda N₂-kategooria sõidukitele, mille täismass on 3,5–5 tonni ja mis pärinevad N₁ sõidukitüübist, N₁ sõidukitüübi heitealase tüübikinnituse. Selliseid sõidukeid nimetatakse Euro 7ext sõidukiteks.

5. Tootjad võivad ehitada sõidukeid, milles on ühendatud [...] lõigetes [...] **4 või 4a** nimetatud omadused, ning nimetada neid [...] **Euro 7Gext** sõidukiteks.
6. [...]
7. [...]

Artikkel 6

Masinate, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike vastupidavusnõuded

1. Tootjad tagavad, et nende toodetavad sõidukid, mida müüakse või mis registreeritakse või võetakse kasutusele liidus, vastavad I lisa sätestatud heite piirnormidele, kui neid kasutatakse III lisa sätestatud [...] sõidutingimustes, sõiduki kogu kasutusea jooksul, mis on sätestatud IV lisa tabelis 1, ning et need vastavad ka II lisa sätestatud aku tööaja tõhususe miinimumnõuetele.
2. Tootjad tagavad, et need sõidukid vastavad käesoleva määruse sätete kohaselt deklareeritud CO₂ heite, kütusekulu ja **elektri**energia tarbimise ning energiatõhususe väärtustele sõiduki kasutusea jooksul, nagu on sätestatud IV lisa [...].
3. Tootjad [...] **projekteerivad** OBFCM-, OBD- ja OBM-seadmed ning rikkumisvastased meetmed **nii et need** vastavad käesoleva määruse sätetele nii kaua, kui sõiduk on kasutusel.
4. [...] **Lõigetes** 1–3 nimetatud nõudeid kohaldatakse sõidukite suhtes kõikide kütuseliikide või energiaallikate puhul, millega need töötavad. Samu nõudeid kohaldatakse ka kõigi selliste sõidukite jaoks ette nähtud eraldi seadmestike ja osade suhtes.
5. Selleks et kontrollida vastavust esimeses lõikes nimetatud nõuetele sõiduki täiendava kasutusea jooksul, kohandatakse I lisa sätestatud gaasiliste saasteainete heite piirnorme, kasutades IV lisa tabelis 2 sätestatud vastupidavuse kordajaid.
6. OBM-süsteemid, mille tootja on nendele sõidukitele paigaldanud, peavad võimaldama kõike järgmist:
 - a) **summutitoru heitgaaside NO_x, NH₃ ja PM jälgimine ja registreerimine ning selliste heidete tuvastamine, mis ületavad vähemalt 2,5-kordselt heite piirväärtuse;**

- b) sõiduki **summutitoru heitgaaside** heitekäitumise andmete [...] edastamine OBD-pordi kaudu [...], sealhulgas tehnoülevaatuse¹⁶ ja liiklevate sõidukite tehnokontrolli¹⁷ ¹⁸tarbeks, **ning anonüümselt õhu kaudu, et jälgida sõidukitüüpide nõuetele vastavust;**
- c) juhi hoiatamise süsteemi käivitamine, **kui heitgaaside piirväärtusi oluliselt ületatakse, kasutades ühtlustatud meetodeid, et teostada õigeaegset remonti 2 000 km jooksul, takistamata sõidukitel lõpetamast käimasolevat teekonda, et vältida liiklusohutusega seotud probleeme.**
7. OBFCM-, **OBD- ja OBM** seadmed, mille tootja on nendele sõidukitele paigaldanud, peavad suutma edastada **asjakohaseid** salvestatud sõidukiandmeid pardadiagnostikaseadme pordi kaudu ja õhu teel.

¹⁶ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/45/EL, milles käsitletakse mootorsõidukite ja nende haagiste korralist tehnoülevaatust ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/40/EÜ (ELT L 127, 29.4.2014, lk 129).**

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/47/EL, milles käsitletakse liidus liiklevate tarbesõidukite tehnokontrolli ja -ülevaatust ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/30/EÜ (ELT L 127, 29.4.2014, lk 134).

¹⁸ [...]

8. [...] **Juhul kui** sõiduk[...], süsteem[...], osa[...] **või** eraldi seadmestik[...] kujutab endast tõsist ohtu või ei vasta käesolevas määruses sätestatud nõuetele, võtavad tootjad **sellest teadlikuks saamisel** viivitamata vajalikud parandusmeetmed, sealhulgas vajaduse korral nende sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike remont või muutmine, et **kõrvaldada tõsine oht või** tagada vastavus käesolevale määrusele. Tootjad või muud ettevõtjad [...] **kohaldavad vastavalt määrust (EL) 2018/858**. Tootja teavitab viivitamata tüübikinnituse andnud [...] kinnitusasutust, esitades asjakohased üksikasjad nõuetele mittevastavuse kohta.
9. [...]

Artikkel 7

Tootjate kohustused seoses heitealase tüübikinnitusega

1. Selleks et tõendada heitealase tüübikinnituse eeskirjade järgimist heitealase tüübikinnituse ajal, teeb tootja V lisa tabelites 1, 3, 5, 7 ja 9 kirjeldatud katsed. Tootmise vastavuse kontrollimiseks käesoleva määruse nõuetele valib [...] kinnitusasutus või tootja sõidukid, osad ja eraldi seadmestikud, tehes seda tootja valdustes. Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavust kontrollitakse IV lisa tabelis 1 sätestatud ajavahemike puhul.
2. Tootja esitab [...] kinnitusasutusele allkirjastatud vastavustunnistuse tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste, CO₂ ümbritseva õhu temperatuuri korrigeerimise, pardadiagnostikaseadme, OBMi, heite ja aku tööaja, pideva või perioodilise regenereerimise, rikkumisvastaste ja karterinõuete kohta, nagu on sätestatud V lisa. Tootja esitab [...] kinnitusasutusele allkirjastatud vastavustunnistuse [...] geotarastusvõimalute kasutamise kohta, kui tootja valib selle võimaluse.

3. Riigi ametiasutused võivad sõidukitüüpi katsetada, et kontrollida selle vastavust toodangu vastavuse, kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse või turujärelevalve ajal, nagu on sätestatud V lisa.
4. Tootjad annavad igale sõidukile välja keskkonnapassi ning esitavad selle koos sõidukiga sõiduki ostjale, võttes asjakohased andmed sellistest allikatest nagu vastavustunnistus ja tüübikinnitusdokumendid. Tootja tagab, et keskkonnapassi andmed on sõiduki elektroonilistes süsteemides **või ruutkoodi või muu sarnase meetodi abil** kuvamiseks kättesaadavad ja neid saab edastada pardaarvutilt välisarvutile.
5. [...]

Artikkel 8 **Erieeskirjad väiketootjatele**

1. Mis puudutab saasteainete heidet, siis võivad väiketootjad asendada V lisa tabelites 1, 3, 5, 7 ja 9 sätestatud katsed vastavustunnistustega. Väiketootjate ehitatud ja turule lastud sõidukite nõuetele vastavust võib katsetada kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse ja turujärelevalve raames vastavalt V lisa tabelitele 2, 4, 6, 8 ja 10. V lisa sätestatud toodangu vastavuse katsed ei ole nõutavad. Artikli 4 [...] lõike **6** punkte b **ja c** väiketootjate suhtes ei kohaldata.
2. Eriti väikesed tootjad [...] **tõendavad** I lisa sätestatud heite piirnormide **järgimist kas maanteel või** laboris toimuvate katsete abil, mis põhinevad [...] tegelikel sõidutsüklitel kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse ja turujärelevalve eesmärgil.

Artikel 9

[...]

III peatükk – Liikmesriikide kohustused seoses heitealase tüübikinnituse ja turujärelevalvega

Artikkel 10

Heitealane tüübikinnitus, toodangu vastavus, kasutusel olevate sõidukite vastavus ja turujärelevalve

1. [...] [...] Tüübikinnitusasutused kehtestavad meetmed sõidukitüüpidele, süsteemidele, osadele ja eraldi seadmestikele heitealaste tüübikinnituste andmiseks ning katsete, kontrollide ja ülevaatuste tegemiseks, et teha kindlaks, kas tootjad täidavad toodangu vastavuse ja kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse nõudeid V lisa kohaselt.
2. [...] [...] Turujärelevalveasutused teevad turujärelevalvekontrolle kooskõlas määruse (EL) 2018/858 artikliga 8 ning V lisa tabelitega 2, 4, 6, 8 ja 10.
3. Alates ... [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev = käesoleva määruse jõustumise kuupäev] ei tohi [...] tüübikinnitusasutused tootja taotlusel keelduda ELi heitealase või riikliku tüübikinnituse andmisest uut tüüpi sõidukile või mootorile ega keelata käesoleva määruse nõuetele vastava uue sõiduki registreerimist, müüki või kasutuselevõtmist.

3a. Pärast 24 kuu möödumist käesoleva määruse jõustumisest keelduvad

tüübikinnitusasutused CO₂ ja saasteainete heite, kütuse ja elektrienergia tarbimise või aku tööajaga seotud põhjustele tuginedes selliste uute M1- ja N1-kategooria sõidukite puhul ELi või riikliku heitealase tüübikinnituse andmisest, mis ei vasta käesolevale määrusele.

4. Pärast **36 kuu möödumist käesoleva määruse jõustumisest** käsitavad riigi ametiasutused selliste uute M1- ja N1-kategooria sõidukite vastavustunnistusi, mis ei vasta käesolevale määrusele, registreerimise otstarbel kehtetuna ning keelavad CO₂ ja saasteainete heite, kütuse ja **elektri**energia tarbimise või aku tööajaga seotud põhjustele tuginedes selliste sõidukite registreerimise, müügi ja kasutuselevõtmise.

4a. Pärast 48 kuu möödumist käesoleva määruse jõustumisest keelduvad tüübikinnitusasutused CO₂ ja saasteainete heite, kütuse ja elektrienergia tarbimise või aku tööajaga seotud põhjustele tuginedes selliste uute M2-, M3-, N2- ja N3-kategooria sõidukite ning uute O3- ja O4-kategooria haagiste puhul ELi või riikliku heitealase tüübikinnituse andmisest, mis ei vasta käesolevale määrusele.

5. Pärast [...] **60 kuu möödumist käesoleva määruse jõustumisest** käsitavad riigi ametiasutused selliste uute M2-, M3-, N2- ja N3-kategooria sõidukite ning selliste uute O3- ja O4-kategooria haagiste vastavustunnistusi, mis ei vasta käesolevale määrusele, registreerimise otstarbel kehtetuna ning keelavad CO₂ ja saasteainete heite, kütuse ja **elektri**energia tarbimise, energiatõhususe või aku tööajaga seotud põhjustele tuginedes selliste sõidukite registreerimise, müügi ja kasutuselevõtmise.

5a. Erandina lõikest 5 ja kuni 31. detsembrini 2029 lubavad riigi ametiasutused M2- ja M3-kategooria sõidukite puhul, mille puhul on määruse (EL) 2019/1242 kohaselt alates 2030. aasta aruandlusperioodist kehtestatud 100 % heitevabade sõidukite eesmärk, registreerida, müüa või kasutusele võtta uusi sõidukeid, mis ei vasta käesolevale määrusele, kuid millel on kehtiv heitealane tüübikinnitus vastavalt määrusele (EL) 595/2009.

6. Alates 1. juulist 2030 käsitlevad riigi ametiasutused väiketootjate toodetud selliste uute M1- ja N1-kategooria sõidukite vastavustunnistusi, mis ei vasta käesolevale määrusele, registreerimise otstarbel kehtetuna ning keelavad CO₂ ja saasteainete heite, kütuse ja elektrienergia tarbimise, energiatõhususe või aku tööajaga seotud põhjustele tuginedes selliste sõidukite registreerimise, müügi ja kasutuselevõtmise.
7. Alates 1. juulist 2031 käsitlevad riigi ametiasutused väiketootjate toodetud selliste uute M2-, M3-, N2- ja N3-kategooria sõidukite vastavustunnistusi, mis ei vasta käesolevale määrusele, registreerimise otstarbel kehtetuna ning keelavad CO₂ ja saasteainete heite, kütuse ja elektrienergia tarbimise, energiatõhususe või aku tööajaga seotud põhjustele tuginedes selliste sõidukite registreerimise, müügi ja kasutuselevõtmise.
8. [...]

Artikkel 11

Liikmesriikide erikohustused seoses süsteemide, osade ja eraldi seadmestike heitealase tüübikinnitusega

1. Pärast **24 kuu möödumist käesoleva määruse jõustumisest** on käesoleva eeskirja alusel tüübikinnituse saanud M1- ja N1-kategooria sõidukile paigaldamiseks ettenähtud süsteemi, osa või eraldi seadmestiku müük või paigaldamine keelatud, kui süsteem, osa või eraldi seadmestik ei ole saanud käesoleva määruse kohast tüübikinnitust.

2. Pärast [...] **48 kuu möödumist käesoleva määruse jõustumisest** on käesoleva eeskirja alusel tüübikinnituse saanud M2-, M3-, N2-, N3-, **O3- ja O4**-kategooria sõidukile paigaldamiseks ettenähtud süsteemi, osa või eraldi seadmestiku müük või paigaldamine keelatud, kui süsteem, osa või eraldi seadmestik ei ole saanud käesoleva määruse kohast tüübikinnitust.
3. [...] [...] **T**üübikinnitusasutused võivad varu-saastekontrollisüsteemidele enne käesoleva määruse kohaldamist antud ELi heitealaseid tüübikinnitusi jätkuvalt laiendada vastavalt **algse** heitealase tüübikinnituse andmise ajal kehtinud tingimustele. Riigi ametiasutused keelavad selliste varu-saastekontrollisüsteemide müügi või sõidukile paigaldamise, välja arvatud juhul, kui neile on antud tüübikinnitus.
- 4. Pärast 48 kuu möödumist käesoleva määruse jõustumisest keelavad riigi ametiasutused uute C1-klassi rehvide kulumisega seotud põhjustele tuginedes rehvide turulelaskmise või kasutuselevõtu, kui need ei vasta käesoleva määruse ning selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide nõuetele. Seepärast keelavad riigi ametiasutused alates sellest kuupäevast C1-klassi rehvidega varustatud uute sõidukite registreerimise, kui rehvid ei vasta käesolevale määrusele.**
- 5. Pärast 72 kuu möödumist käesoleva määruse jõustumisest keelavad riigi ametiasutused uute C2- ja C3-klassi rehvide kulumisega seotud põhjustele tuginedes rehvide turulelaskmise või kasutuselevõtu, kui need ei vasta käesoleva määruse ning selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide nõuetele. Seepärast keelavad riigi ametiasutused alates sellest kuupäevast C2- ja C3-klassi rehvidega varustatud uute sõidukite ja haagiste registreerimise, kui rehvid ei vasta käesolevale määrusele.**

6. Erandina lõigetest 4 ja 5 võib C1-, C2- ja C3-klassi rehve, mis on liidu turule lastud enne nimetatud kuupäevi, jätkuvalt turul kättesaadavaks teha ja kasutusele võtta 30 kuu jooksul. Käesolevat lõiget ei kohaldata käesoleva artikli lõigete 4 ja 5 kohase uute sõidukite ja haagiste registreerimise suhtes.

Artikkel 12

Tarbitavaid reagente ja saastekontrollisüsteeme kasutavate süsteemide nõuetekohane toimimine

1. Ettevõtjad ja sõltumatud käitajad ei tohi sõidukit ega selle süsteeme omavoliliselt muuta.
2. Riigi ametiasutused kontrollivad kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse või turujärelevalve kontrollide käigus, kas sõidukitootjad on nõuetekohaselt paigaldanud süsteemid, mis hoiatavad juhti ülemääraste **heitgaasi** heitmete ja madala reagenditaseme korral, ja kas sõidukeid on võimalik omavoliliselt muuta.

IV peatükk

Komisjoni ja kolmandate isikute roll kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuses ja turujärelevalves

Artikkel 13

Katsenõuete kohaldamine komisjoni ja kolmandate isikute suhtes

1. Komisjon või kolmandad isikud võivad kooskõlas määruse (EL) 2018/858 artikliga 9 ja artikli 13 lõikega 10 teha kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse ja turujärelevalvekontrolli, mis on sätestatud V lisa tabelites 2, 4, 6, 8 ja 10, et kontrollida sõidukite, osade ja eraldi seadmetike vastavust käesolevale määrusele.
2. Tootjad teevad selliste kontrollide tegemiseks vajalikud andmed komisjonile ja kolmandatele isikutele kättesaadavaks vastavalt määruse (EL) 2018/858 artikli 9 lõikele 5 ja artikli 13 lõikele 10.

V peatükk

Katsed ja tunnistused

Artikkel 14

Menetlused ja katsed

1. Heitealase tüübikinnituse menetlused hõlmavad **V lisas sätestatud** katseid ja kontrolli ning kõigi [...] haldusmenetluste ja dokumentatsiooninõuete kohaldamist. V lisas sätestatud nõuete puhul esitab tootja vajaduse korral [...] kinnitusasutusele vastavusdeklaratsiooni.

2. **Käesoleva määruse** nõuetele vastavust tõendavaid katseid teevad tootjad ja riigi ametiasutused, nagu on sätestatud V lisa. Ka komisjon ja kolmandad isikud võivad **käesoleva määruse** nõuetele vastavuse tõendamiseks tehtavaid katseid teha V lisa kohaselt. **Kui katse on V lisa tabelites 1, 3, 5 ja 7 määratletud vabatahtlikuna, võib kinnitusasutus nõuda konkreetse katse tegemist.**
- V lisa tabeleid 1, 3, 5, 7 ja 9 kohaldatakse tootjate suhtes. V lisa tabeleid 2, 4, 6, 8 ja 10 kohaldatakse riikide ametiasutuste, tunnustatud kolmandate isikute ja komisjoni suhtes.**
3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid **heitealase tüübikinnituse, toodangu vastavuse, kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse ja turujärelevalve kohta, [...] et sätestada** menetlused ja [...] katsemeetodid, haldussätted, heitealaste tüübikinnituste muutmise ja laiendamise, juurdepääs andmetele, dokumentatsiooninõuded ja vormid kõigi järgmiste jaoks:
- a) M1, N1 sõidukitüübid;
 - b) M2, M3, N2, N3 sõidukitüübid;
 - c) M2, M3, N2, N3 sõidukitüüpides kasutatavad mootorid;
 - d) OBM-/OBD-süsteemid;
 - e) rikkumisvastased, turva- ja küberturvalisuse süsteemid;
 - f) varu-saastekontrollisüsteemide tüübid ja nende osad;
 - g) pidurisüsteemi tüübid ja nende varuosad **seoses tahkete osakeste heitega**;

- h) **C1-, C2- ja C3-klassi** rehvid seoses rehvide kulumisega;
- i) muude osade tüübid ja nende varuosad;
- j) M1- ja N1-kategooria sõidukite CO₂ heite, kütusekulu ja **elektrienergia** tarbimise, elektrisõiduki sõiduulatus ja [...] sõiduki võimsuse määramine, OBFCMi sätted;
- k) M2-, M3-, N2- ja N3-kategooria sõidukite CO₂ heite, kütusekulu ja **elektrienergia** tarbimise, heitevaba sõiduulatus, elektrisõiduki sõiduulatus ja [...] sõiduki võimsuse määramine, O3- ja O4-kategooria haagiste energiatõhusus, OBFCMi sätted.
4. Komisjon [...] võtab vastu rakendusaktid heitealase tüübikinnituse [...], [...] kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse, toodangu vastavuse ja turujärelevalve kohta, et sätestada järgmine:
- a) meetodid heitgaaside heitmete mõõtmiseks **laboris** ja maanteedel **tavakasutusel tegelikus liikluses** [...] [...] **ja** mobiilsete heitemõõtmissüsteemide kasutamine tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste [...] kontrollimiseks;
- b) meetodid mootorsõiduki CO₂ heite, kütuse ja **elektrienergia** tarbimise, heitevaba sõiduulatus, elektrisõiduki sõiduulatus ja [...] mootorsõiduki võimsuse määramiseks;
- c) käiguvahetuse näidikute meetodid, nõuded ja tehnilised kirjeldused;
- d) meetodid O3- ja O4-kategooria haagiste energiatõhususe määramiseks;
- e) karteri heitmete mõõtmise meetodid;
- f) kütuseaurude mõõtmise meetodid;

- g) pidurite tekitatud osakeste heite mõõtmise meetodid, sealhulgas meetodid, mida kasutada raskesõidukite, tegelikus liikluses pidurite tekitatud osakeste heite ja regeneratiivpidurduse puhul;
- h) rehvi kulumi mõõtmise meetodid[...];
- i) meetodid, mille abil hinnatakse vastavust aku tööaja miinimumnõuetele;
- j) **meetodid, nõuded ja katsed, sealhulgas vastavuskünnised, et tagada OBFCM-seadmete, OBD- ja OBM-süsteemide ning nende seadmete ja süsteemide andurite toimimine** ning nende seadmete ja süsteemide salvestatud andmete **väline** andmevahetus;
- k) juhi hoiatamise süsteemide ja meeldetuletusmeetodite karakteristikud ja toimivus ning nende nõuetekohase toimimise hindamise meetod;
- l) meetodid originaal- ja varu-saastekontrollisüsteemide nõuetekohase toimimise, tõhususe, regenererimise ja vastupidavuse hindamiseks;
- m) meetodid artikli 4 lõikes 5 osutatud turvameetmete tagamiseks ja hindamiseks, sealhulgas haavatavuse hindamise ja omavolilise muutmise vastase kaitse meetoodika;
- n) [...] **meetodid** artiklis 8 sätestatud väiketootjate ja eriti väikeste tootjate **ehitatud sõidukite heitealaste tüübikinnituste nõuete täitmise hindamiseks ning selliste sõidukite katsemenetlused**;
- o) meetodid artiklis 5 esitatud nimetuste alusel tüübikinnituse saanud sõidukitüüpide nõuetekohase toimimise hindamiseks;

- p) [...]
- q) katseseadmete toimivusnõuded;
- r) katsetes kasutatavate etalonkütuste spetsifikatsioonid;
- s) [...] **manipuleerimis**seadmete ja [...] **manipuleerimis**strateegiate puudumise kindlakstegemise meetodid;
- t) [...]
- u) keskkonnapassi [...] vorming ja andmed;
- v) heitealase tüübikinnitusega seotud haldusnõuded ja dokumentatsioon;
- w) aruandekohustus, kui see on asjakohane.

5. Lõigetes 3 ja 4 osutatud rakendusaktid hõlmavad üht või mitut lõike 3 punktides a-k osutatud kirjet koos ühe või mitme lõike 4 punktides a-w osutatud kirjega.

6. Käesoleva artikli lõigete 3 ja 4 kohaselt vastu võetud rakendusaktide puhul peavad M1- ja N1-kategooria sõidukite heitgaasi heitmete ja kütuseaurude määramise meetodid kajastama neid, mis on sätestatud määruse (EL) 2017/1151 viimases versioonis käesoleva artikli lõigete 3 ja 4 kohase rakendusakti vastuvõtmise ajal.

7. Käesoleva artikli lõigete 3 ja 4 kohaselt vastu võetud rakendusaktide puhul võtab komisjon hiljemalt 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist vastu järgmised rakendusaktid, milles sätestatakse vastavalt lõike 3 punktile a reeglid M1- ja N1-kategooria sõidukite jaoks:

- a) seoses saasteainete heitega vastavalt lõike 4 punktidele a, e, f, k, q, r, s, u, v ja w;**
- b) seoses CO₂ heite, kütuse ja elektrienergia tarbimise, heitevaba sõiduulatus, elektrisõiduki sõiduulatus, sõiduki võimsuse ning OBFCM-seadme tõhususe määramise meetoditega vastavalt lõike 4 punktidele b, c ja j;**
- c) seoses OBM- ja OBD-süsteemidega vastavalt lõike 4 punktidele j ja k.**

8. Käesoleva artikli lõigete 3 ja 4 kohaselt vastu võetud rakendusaktide puhul võtab komisjon hiljemalt 30 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist vastu järgmised rakendusaktid, milles sätestatakse vastavalt lõike 3 punktidele b ja c reeglid M2-, M3-, N1-, N2- ja N3-kategooria sõidukite ning O3- ja O4-kategooria haagiste jaoks:

- a) seoses saasteainete heitega vastavalt lõike 4 punktidele a, e, k, q, r, s, u, v ja w;**
- b) seoses CO₂ heite, kütuse ja elektrienergia tarbimise, heitevaba sõiduulatus, elektrisõiduki sõiduulatus, sõiduki võimsuse ning kütusekulu ja elektrienergia tarbimise pardamõõteseadme tõhususe määramise meetoditega vastavalt lõike 4 punktidele b, d ja j;**
- c) seoses OBM- ja OBD-süsteemidega vastavalt lõike 4 punktidele j ja k.**

9. Käesoleva artikli lõigetes 3 ja 4 osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 17 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

[...]

Artikkel 15

Tehnilise arenguga kohanemine

1. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakte, võtmaks arvesse tehnika arengut, et muuta [...] **käesolevat määrust järgmiselt:**
 - a) III lisa **tabelit 2** seoses M2-, M3-, N2- ja N3-kategooria sõidukite katsetingimustega, lähtudes Euro 7 sõidukite katsetamisel kogutud andmetest;
 - b) III lisa **tabeleid 4 ja 5** seoses katsetingimustega, lähtudes Euro 7 pidurite või rehvide katsetamisel kogutud andmetest;
 - c) V lisa seoses katsenõuete ja tunnistuste kohaldamisega, [...];
 - d) artiklit 5, kehtestades tootjatele uuenduslikel tehnoloogiatel põhinevad **täiendavad** valikuvõimalused ja nimetused[...];
 - e) **kehtestades IV lisa tabelis 2 vastupidavuse kordajad, lähtudes M2-, M3-, N2- ja N3-kategooria sõidukite heitgaasi heitmete testimisel kogutud andmetest ning artikli 18 lõike 3 kohasest Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatud aruandest raskesõidukite vastupidavuse kohta;**

f) kehtestades määratlusi ja erieeskirju väiketootjatele M2-, M3-, N2- ja N3-kategooria sõidukite jaoks vastavalt käesoleva määruse artiklile 3 ja artiklile 8.

2. Kui ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja ettepanek või ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja muudatus on heaks kiidetud ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 ja otsuses 97/836/EÜ sätestatud korras, ja ÜRO ülemaailmse sõidukieeskirjade ühtlustamise foorumi egiidi all tehtud töö alusel, võtab komisjon kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusaktid, millega muudetakse käesolevat määrust järgmiselt:

- a) kehtestatakse piduri tekitatud osakeste heite piirnormid I lisa tabelites 4 ja 5, kooskõlas [...] ettepanekuga, [...] mis esitatakse pärast piduriheitmete tööühma töö lõpuleviimist;
- b) kehtestatakse rehvitüüpide kulumise piirnormid I lisa tabelis 6 kooskõlas ettepanekuga, [...] mis tuleneb üldise GRBP/GRPE rehvide kulumise tööühma rehvide kulumise valdkonna töö lõpuleviimisest;

Erandina käesoleva lõike esimesest lõigust, kui [31. detsembriks 2025] ei ole tehtud ettepanekut WP.29-le ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja kohta või C1-klassi rehve käsitleva ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja muutmiseks, võtab komisjon kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusaktid, millega muudetakse käesolevat määrust, sätestades I lisa tabelis 6 esitatud C1-klassi rehvide kulumise piirnormid kooskõlas GRBP/GRPE rehvide kulumise tööühma tööga;

- c) kehtestatakse II lisas sätestatud akude minimaalsed toimivusnõuded, **kooskõlas ettepanekuga, [...] mis tuleneb elektrisõidukite ja keskkonna mitteametlikus töörühmas aku tööaja alase töö lõpuleviimisest[...].**
- d) [...]
- e) [...]

VI peatükk- Üldsätted

Artikkel 16

Delegeeritud volituste kasutamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklis 15 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates ... [*väljaannete talitus palun sisestada kuupäev = käesoleva määruse jõustumise kuupäev*] Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist uuendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 15 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtete kohaselt iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 15 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavakstegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 17

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab mootorsõidukite tehniline komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Kui on viidatud käesolevale lõikele, kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

Artikkel 18

Aruandlus

1. septembriks 2030 teatavad liikmesriigid komisjonile käesoleva määruse kohaldamisest.
1. septembriks 2031 esitab komisjon lõike 1 kohaselt esitatud teabe põhjal Euroopa Parlamendile ja nõukogule hindamisaruande käesoleva määruse kohaldamise kohta.

3. 31. detsembriks 2025 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse raskesõidukite vastupidavust seoses heitega.
4. 31. detsembriks 2024 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande rehvide kulumise kohta, milles vaadatakse läbi mõõtmismeetodid ja uusimad tehnoloogiad ja mis on aluseks ettepanekule rehvide kulumispiiride kohta C1-klassi rehvide puhul.
5. 31. detsembriks 2027 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande aku tööaja kohta, milles vaadatakse läbi uusimad tehnoloogiad ja mis on aluseks minimaalsete tõhususnõuete läbivaatamisele.

VI peatükk- Lõppsätted

Artikkel 18a

Määruse (EL) 2018/858 muutmine

Määruse (EL) 2018/858 lõiked 1–3 asendatakse järgmisega:

1. Liikmesriigid kehtestavad karistusnormid, mida kohaldatakse, kui ettevõtjad, sõltumatud käitajad ja tehnilised teenistused rikuvad käesolevat määrust, ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Eelkõige peavad karistused olema vastavuses nõuetele mittevastavuse tõsidusega ning asjaomase liikmesriigi turul kättesaadavaks tehtud nõuetele mittevastavate sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmetike arvuga. Liikmesriigid teatavad kõnealustest normidest ja meetmetest komisjonile ja teatavad komisjonile viivitamata kõigist nende hilisematest muudatustest.

2. Karistatavad on vähemalt järgmised ettevõtjate ja tehniliste teenistuste toime pandud rikkumised:

- a) valeandmete esitamine tüübikinnituse andmise menetluses või XI peatüki kohaste parandusmeetmete või piiravate meetmete kohaldamisel;**
- b) tüübikinnituse saamiseks või turujärelevalve eesmärgil tehtud katsete tulemuste võltsimine;**
- c) selliste andmete või tehniliste kirjelduste esitamisest hoidumine, mis võiks tuua kaasa sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmetike tagasivõtmise või ELi tüübikinnitustunnistuse andmisest keeldumise või tühistamise;**
- d) tehniliste teenistuste mittevastavus nende määramiseks ettenähtud nõuetele.**

3. Lisaks lõikes 2 sätestatud rikkumistele kuuluvad karistatavate rikkumiste hulka ka vähemalt järgmised ettevõtjatepoolsed rikkumised:

- a) teabele juurdepääsu andmisest keeldumine;**
- b) tüübikinnitust nõudvate sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmetike turul kättesaadavaks tegemine ilma nõutava tüübikinnitusega või sel eesmärgil dokumentide, vastavussertifikaatide, andmesiltide või tüübikinnitustähiste võltsimine;**
- c) sõiduki ja selle süsteemide omavoliline muutmine.**

3a. Lisaks lõigetes 2 ja 3 sätestatud rikkumistele kuuluvad karistatavate rikkumiste hulka ka vähemalt järgmised tootjapoolsed rikkumised:

- a) kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsetulemuste võltsimine heitealase tüübikinnituse raames;**

- b) sõidukite projekteerimine, ehitamine ja kokkupanemine manipuleerimiseadmete või manipuleerimisstrateegiatega, mis põhjustavad nõuetele mittevastava sõiduki näilise vastavuse [EURO 7 määrulele];
- c) M1-, M2-, M3-, N1-, N2- ja N3-kategooria sõidukite projekteerimine, ehitamine ja kokkupanemine ilma nõutavate süsteemideta, mis hoiatavad juhti ülemäärase summutitoru heitgaasi ja madala reagentitaseme korral.

3b. Sõltumatute käitajate toimepandud rikkumiste liigid, mille suhtes kohaldatakse karistusi, hõlmavad vähemalt sõiduki ja selle süsteemide omavolilist muutmist.

Artikkel 19

Kehtetuks tunnistamine [...]

1. Määrus (EÜ) nr 715/2007 tunnistatakse kehtetuks alates 1. juulist [...]2030.

Määrus (EÜ) nr 595/2009 tunnistatakse kehtetuks alates 1. juulist [...]2031.

Viiteid määrustele (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 tõlgendatakse viidetena käesolevale määrulele ning neid loetakse vastavalt käesoleva määruse VI lisas esitatud vastavustabelile.

2. Määrus (EL) 2017/1151 tunnistatakse kehtetuks alates 1. juulist 2030.

Komisjoni määrus (EL) nr 582/2011, komisjoni määrus (EL) 2017/2400 ja komisjoni määrus (EL) 2022/1362 tunnistatakse kehtetuks alates 1. juulist 2031.

Artikkel 20
Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda hakatakse M1- ja N1-kategooria sõidukite ja nende osade ja eraldi seadmestike suhtes kohaldama [...] **24 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist** ning M2-, M3-, N2- ja N3-kategooria sõidukite ja nende osade ja eraldi seadmestike ning O3- ja O4-kategooria haagiste suhtes [...] **48 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist**.

Seda hakatakse C1-klassi uute rehvide suhtes kohaldama 48 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist ning C1- ja C2-klassi uute rehvide suhtes 72 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist.

Seda kohaldatakse väiketootjate ehitatud M1- ja N1-kategooria sõidukite suhtes alates 1. juulist 2030 **ning väiketootjate ehitatud M2-, M3-, N2- ja N3- kategooria sõidukite suhtes alates 1. juulist 2031.**

Olenemata lõikest 2 kohaldatakse artikli 11 lõiget 3 alates käesoleva määruse jõustumisest.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

I LISA

EURO 7 KOHASED HEITE PIIRNORMID

Tabel 1. Euro 7 kohased heite piirnormid M1- ja N1-kategooria sise põlemismootoriga sõidukite puhul

[...]	[...]¹⁹	[...]	[...]	[...]
	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

¹⁹ [...]

		<u>Töökorras sõiduki mass</u> <u>(MRO)</u> <u>(kg)</u>	<u>Süsinikmonooksiidi mass</u> <u>(CO)</u>		<u>Süsivesinike üldmass</u> <u>(THC)</u>		<u>Metaanist erinevate süsivesinike mass</u> <u>(NMHC)</u>		<u>Lämmastikoksiidide mass</u> <u>(NOx)</u>		<u>Kõigi süsivesinike ja lämmastikoksiidide mass kokku</u> <u>(THC + NOx)</u>		<u>Tahkete osakeste mass</u> <u>(PM)</u>		<u>Tahkete osakeste arv</u> <u>(PN₁₀)</u>	
			<u>L₁ (mg/km)</u>		<u>L₂ (mg/km)</u>		<u>L₃ (mg/km)</u>		<u>L₄ (mg/km)</u>		<u>L₂ + L₄ (mg/km)</u>		<u>L₅ (mg/km)</u>		<u>L₆ (#/km)</u>	
<u>Kategooria</u>	<u>Klass</u>		<u>PI</u>	<u>CI</u>	<u>PI</u>	<u>CI</u>	<u>PI</u>	<u>CI</u>	<u>PI</u>	<u>CI</u>	<u>PI</u>	<u>CI</u>	<u>PI</u>	<u>CI</u>	<u>PI</u>	<u>CI</u>
<u>M₁</u>	<u>÷</u>		<u>1000</u>	<u>500</u>	<u>100</u>	<u>÷</u>	<u>68</u>	<u>÷</u>	<u>60</u>	<u>80</u>	<u>÷</u>	<u>170</u>	<u>4.5</u>	<u>4.5</u>	<u>6x10¹¹</u>	<u>6x10¹¹</u>
<u>N₁</u>	<u>I</u>	<u>MRO ≤ 1280</u>	<u>1000</u>	<u>500</u>	<u>100</u>	<u>÷</u>	<u>68</u>	<u>÷</u>	<u>60</u>	<u>80</u>	<u>÷</u>	<u>170</u>	<u>4.5</u>	<u>4.5</u>	<u>6x10¹¹</u>	<u>6x10¹¹</u>
	<u>II</u>	<u>1280 < MRO ≤ 1735</u>	<u>1810</u>	<u>630</u>	<u>130</u>	<u>÷</u>	<u>90</u>	<u>÷</u>	<u>75</u>	<u>105</u>	<u>÷</u>	<u>195</u>	<u>4.5</u>	<u>4.5</u>	<u>6x10¹¹</u>	<u>6x10¹¹</u>
	<u>III</u>	<u>1735 < MRO</u>	<u>2270</u>	<u>740</u>	<u>160</u>	<u>÷</u>	<u>108</u>	<u>÷</u>	<u>82</u>	<u>125</u>	<u>÷</u>	<u>215</u>	<u>4.5</u>	<u>4.5</u>	<u>6x10¹¹</u>	<u>6x10¹¹</u>

Selgitus: PI = ottomootor, CI = diiselmootor

Tabel 2. Euro 7 kohased heite piirnормid M2-, M3-, N2- ja N3-kategooria sisepõlemismootoriga sõidukite ja nendes sõidukites kasutatavate sisepõlemismootorite puhul

Saasteainete heitkogused	<u>WHSC (CI) ja WHTC (CI ja PI)</u>	[...] ²⁰	[...] ²¹	[...]	<u>Tegelikus liikluses tekkivad heitkogused (RDE)</u>	[...] ²²
	<u>kWh kohta</u>	[...]	[...]	[...]	<u>kWh kohta</u>	[...]
NO _x (mg)	<u>230</u>	[...]	[...]	[...]	<u>300</u>	[...]
PM (mg)	<u>8</u>	[...]	[...]	[...]	=	
10 nm läbimõõduga tahkete osakeste arv (PN ₁₀)	<u>6 x 10¹¹</u>	[...]	[...]	[...]	<u>9 x 10¹¹</u>	
CO (mg)	<u>1500</u>	[...]	[...]	[...]	<u>1950</u>	
NMOG (mg)	<u>80</u>	[...]	[...]	[...]	<u>105</u>	
NH ₃ (mg)	<u>65</u>	[...]	[...]	[...]	<u>85</u>	
CH ₄ (mg)	<u>500</u>	[...]	[...]	[...]	<u>650</u>	
N ₂ O (mg)	<u>200</u>	[...]	[...]	[...]	<u>260</u>	
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

²⁰ [...]
²¹ [...]
²² [...]

Tabel 3. Euro 7 kohased heite piirnormid bensiinikütusega M1- ja N1-kategooria sõidukite puhul

[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]

<u>Kütuseauru mass (g/katsetuse kohta)</u>
<u>2.0</u>

Tabel 4. Euro 7 pidurite tekitatud osakeste heite piirnormid standardses sõidutsüklis, mida kohaldatakse kuni 31.12.2034

Heite piirnormid [...]	M1- ja N1-kategooria sõidukid	M2- ja M3-kategooria sõidukid	N2- ja N3-kategooria sõidukid
Pidurite tekitatud osakeste heide (PM10)	<u>7 mg/km sõiduki kohta</u>		
Pidurite tekitatud osakeste heide (PN)			

Tabel 5. Euro 7 pidurite tekitatud osakeste heite piirnormid, mida kohaldatakse alates 1.1.2035

Pidurite tekitatud osakeste [...] heite piirnormid [...]	M1- ja N1-kategooria sõidukid	M2- ja M3-kategooria sõidukid	N2- ja N3-kategooria sõidukid
Pidurite tekitatud osakeste heide (PM10)	<u>3 mg/km sõiduki kohta</u>		
Pidurite tekitatud osakeste heide (PN)			

Tabel 6. Euro 7 rehvi kulumi piirnormid

Rehvi [...] <u>kulumi piirnormid</u> [...]	C1-klassi rehvid	C2-klassi rehvid	C3-klassi rehvid
Tavarehvid			
Talverehvid			
Eriotstarbelised rehvid			

II LISA

EURO 7 AKU TÖÖAJA MINIMAALSED TÕHUSUSNÕUDED

Tabel 1. Euro 7 aku tööaja minimaalsed tõhususnõuded M1-kategooria sõidukitel

Akuenergiat põhinevad minimaalsed tõhususnõuded	Kasutusea algusest kuni 5 aastat või 100 000 km olenevalt sellest, kumb saabub varem	Sõidukid vanusega üle 5 aasta või läbisõiduga üle 100 000 km kuni vanusega 8 aastat või läbisõiduga 160 000 km olenevalt sellest, kumb saabub varem	Sõidukid kuni täiendava kasutuseani*
Välise laadimisega hübriidelektrisõiduk	80%	70%	
Täiselektrisõiduk	80%	70%	

Vahemikupõhised minimaalsed tõhususnõuded	Kasutusea algusest kuni 5 aastat või 100 000 km olenevalt sellest, kumb saabub varem	Sõidukid vanusega üle 5 aasta või läbisõiduga üle 100 000 km kuni vanusega 8 aastat või läbisõiduga 160 000 km olenevalt sellest, kumb saabub varem	Sõidukid kuni täiendava kasutuseani*
Välise laadimisega hübriidelektrisõiduk			
Täiselektrisõiduk			

Tabel 2. Euro 7 aku tööaja minimaalsed tõhususnõuded N1-kategooria sõidukitel

Akuenergia põhinevad minimaalsed tõhususnõuded	Kasutusea algusest kuni 5 aastat või 100 000 km olenevalt sellest, kumb saabub varem	Sõidukid vanusega üle 5 aasta või läbisõiduga üle 100 000 km kuni vanusega 8 aastat või läbisõiduga 160 000 km olenevalt sellest, kumb saabub varem Sõidukid kuni täiendava kasutuseani*	Välise hübriidelektrisõiduk laadimisega
Täiselektrisõiduk	75%	65%	
Täiselektrisõiduk	75%	65%	

Vahemikupõhised minimaalsed tõhususnõuded	Kasutusea algusest kuni 5 aastat või 100 000 km olenevalt sellest, kumb saabub varem	Sõidukid vanusega üle 5 aasta või läbisõiduga üle 100 000 km kuni vanusega 8 aastat või läbisõiduga 160 000 km olenevalt sellest, kumb saabub varem	Sõidukid kuni täiendava kasutuseani*
Välise laadimisega hübriidelektrisõiduk			
Täiselektrisõiduk			

Tabel 3. Euro 7 aku tööaja minimaalsed tõhususnõuded M2-, M3-, N2- ja N3- kategooria sõidukitel

Akuenergial põhinevad minimaalsed tõhususnõuded	Sõidukid peamise kasutusea jooksul	Sõidukid täiendava kasutusea jooksul*
Välise laadimisega hübriidelektrisõiduk		
Täiselektrisõiduk		

* Vastavalt IV lisale.

III LISA
KATSETINGIMUSED

Tabel 1. M1- ja N1-kategooria sõidukite heitgaasi heitmete piirnormidele vastavuse kontrollimise tingimused mis tahes turul saadaoleva kütuse ja määrdeainega sõiduki tootja väljastatud spetsifikatsioonide piires

[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]

[...]

<u>Laboratoorne heitgaasi heitmete mõõtmine</u>	<u>Tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste (RDE) mõõtmine</u>
<u>Kõigi WLTP-põhise veojõustendi katsetsükliga tehtud heitgaaside mõõtmise suhtes kohaldatakse ÜRO eeskirja nr 154²³ sätteid.</u> <u>Kohaldatakse 1A-taseme (neljafaasiline WLTP) sätteid.</u>	<u>Teel tehtavate tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste (RDE) katsete suhtes kohaldatakse ÜRO eeskirja nr 168²⁴ sätteid, kusjuures heite hindamine on tehtud neljafaasilise WLTP puhul.</u>

Tabel 2. M2-, M3-, N2- ja N3-kategooria sõidukite heitgaasi heitmete piirnormidele vastavuse kontrollimise tingimused mis tahes turul saadaoleva kütuse ja määrdeainega sõiduki tootja väljastatud spetsifikatsioonide piires

[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]

²³ 01-seeria muudatused (ELT L 290, 10.11.2022, lk 1).

²⁴ Eeskirja algversioon (ELT...).

[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]

* [...]

<u>Laboratoorne heitgaasi heitmete mõõtmine</u>	<u>RDE mõõtmine</u>
<u>Kõikide heitgaasikatsete puhul, mis tehakse WHTC/WHSC mootori stendikatsetsüklite abil, kohaldatakse ÜRO eeskirja nr 49²⁵ 4. lisa sätteid.</u>	<u>ÜRO eeskirja nr 49²⁶ 8. lisa sätteid kohaldatakse järgmiste eranditega:</u> • <u>III lisa tabelis 1 esitatud võimsuse künnisväärtus on 0 %.</u> <u>Akende puhul, mille võimsus on alla 6 %, kasutatakse arvutustes 6 %;</u> • <u>kõigi saasteainete puhul kasutatakse punkti 6.3 tabelis 2 esitatud vastavustegurit (CF), kus väärtus = 1,0.</u> <u>Kohaldatavad piirnormid on tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste (RDE) piirnormid I lisa tabelis 2.</u>

²⁵ 07-seeria muudatused (ELT L 14, 16.1.2023, lk 1).

²⁶ 07-seeria muudatused (ELT L 14, 16.1.2023, lk 1).

Tabel 3. Tingimused kütuseaurude heite piirnormidele vastavuse katsetamiseks mis tahes turul saadaoleva kütuse ja määrdeainega sõiduki tootja väljastatud spetsifikatsioonide piires

	Katsetingimused
Kütuseaurude SHED ²⁷ -katse	[...] <u>Kohaldatakse ÜRO eeskirja nr 154 1A-taseme (neljafaasiline WLTP) sätteid²⁸.</u>
[...]	[...]

²⁷ SHED: suletud [...] **ruumis** [...] kütuseaurude **mõõõtmine**.

²⁸ **02-seeria muudatused (ELT L 290, 10.11.2022, lk 1).**

Tabel 4. Pidurite tekitatud osakeste heite piirnormidele vastavuse katsetamise tingimused

	M1- ja N1-kategooria sõidukid	M2-, M3-, N2- ja N3-kategooria sõidukid
Pidurite tekitatud osakeste heite katse	Katsetamine vastavalt ÜRO üldisele tehnilisele normile piduritega seotud heite kohta	

Tabel 5. Rehvide kulumi piirnormidele vastavuse katsetamise tingimused

	[...] <u>C1-klassi rehvid</u>	[...] <u>C2-klassi rehvid</u>	<u>C3-klassi rehvid</u>
Rehvide kulumi piirnormide katse	Põhineb ÜROs välja töötatud katsemeetoditel rehvide kulumise katsetamiseks reaalses tingimustes.	Põhineb ÜROs välja töötatud katsemeetoditel rehvide kulumise katsetamiseks reaalses tingimustes.	<u>Põhineb ÜROs välja töötatud katsemeetoditel rehvide kulumise katsetamiseks reaalses tingimustes.</u>

IV LISA
KASUTUSIGA KÄSITLEVAD NÕUDED

Tabel 1. Sõidukite, mootorite ja saastekontrollisüsteemide kasutusega

Sõidukite, mootorite ja varu-saastetõrjeseadmete kasutusega	M1-, N1- ja M2-kategooria sõidukid	N ₂ , N ₃ <16t, M ₃ <7.5t:	N ₃ >16t, M ₃ >7.5t
Peamine kasutusega	Kuni 160 000 km või 8 aastat olenevalt sellest, kumb saabub varem	300 000 km või 8 aastat olenevalt sellest, kumb saabub varem	700 000 km või [...] 12 aastat olenevalt sellest, kumb saabub varem
Täiendav kasutusega	Pärast peamist kasutusega ja kuni 200 000 km või 10 aastat olenevalt sellest, kumb saabub varem	Pärast peamist kasutusega ja kuni 375 000 km <u>yõi 10 aastat olenevalt sellest, kumb saabub varem</u>	Pärast peamist kasutusega ja kuni 875 000 km <u>yõi 15 aastat olenevalt sellest, kumb saabub varem</u>

Tabel 2. Kohaldatavad vastupidavuse kordajad 1. lisa kohaste heite piirnormide korrigeerimiseks sõidukite, mootorite ja varu-saastetõrjeseadmete katsetamisel täiendava kasutusea jooksul

Vastupidavuse kordajad	M1-, N1- ja M2-kategooria sõidukid	N₂, N₃<16t, M₃<7.5t:	N₃>16t, M₃>7.5t
Vastupidavuse kordaja täiendava kasutusea jaoks	1.2 for gaseous pollutant emissions		

KATSENÕUETE JA TUNNISTUSTE KOHALDAMINE

Tabel 1. M1- ja N1-kategooria sõidukite katsenõuete ja tunnistuste kohaldamine sõidukitootjate puhul

Katsenõuded	Heitealase tüübikinnituse katsed ja nõuded [...]	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed
Gaasilised saasteained ja tahkete osakeste arv maanteekatsetes (tegelikus liikluses tekkivad heitkogused)	Nõutav tõendamiskatse kõigi kütuste puhul, mille kohta on antud tüübikinnitus, ning vastavusdeklaratsioon kõigi kütuste, kõigi kasulike koormuste ja kõigi kohaldatavate sõidukitüüpide kohta	Ei ole nõutav	Valikuline ²⁹
[...]	[...]	Nõutav	[...]
<u>Gaasilised saasteained, CO₂ heide, kütusekulu (OBFCM), elektrienergia tarbimine ja elektrisõiduki sõiduulatus (aku sõiduulatus) (WLTP 23 °C juures)</u>	<u>Nõutav</u>	<u>Nõutav heitgaaside puhul</u>	<u>Nõutav heitgaaside puhul ja aku sõiduulatuse seisundi seire seadmete puhul</u>
CO ₂ ümbritseva õhu temperatuuri korrigeerimine (WLTP 14 °C juures)	Tunnistus ²⁸	Ei ole nõutav	Valikuline ²⁸

²⁹ [...]Kinnitusasutus võib nõuda katse tegemist.

Katsenõuded	Heitealase tüübikinnituse katsed ja nõuded [...]	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed
Karteri heide	Tunnistus selle kohta, et paigaldatud on kinnine karterisüsteem või suunamine summutitorusse ²⁸	Nõutav	Valikuline ²⁸

Katsenõuded	Heitealase tüübikinnituse katsed ja nõuded [...]	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed
Kütuseaurude SHED-katse	Nõutav	Nõutav	Valikuline ²⁸
[...]	[...]	[...]	[...]
Heite püsimine	Tunnistus	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav
<u>Tarbitavaid reagente ja saastekontrollisüsteeme kasutavate süsteemide nõuetekohane toimimine</u>	<u>Tunnistus</u>	<u>Ei ole nõutav</u>	<u>Valikuline</u>
Aku tööaeg	Tunnistus	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav
Madala temperatuuriga laboratoorne katse heitkoguste ja vahemiku määramiseks	Nõutav	Ei ole nõutav	Valikuline ²⁸
Pardadiagnostikaseade	Tunnistus	Ei ole nõutav	Valikuline ²⁸
Pardaseireseadmed	Tunnistus ja tõendamine	Ei ole nõutav	Nõutav
[...]Võimsuse <u>määramine</u>	Nõutav	Ei ole nõutav	Valikuline ²⁸
Rikkumisvastane, turvalisus ja küberturvalisus	Tunnistus ja dokumenteerimine	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav
[...]	[...]	[...]	[...]
Geotarastustehnoloogiad (vajaduse korral)	Tunnistus ja tõendamine	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav

Tabel 2. M1- ja N1-kategooria sõidukite katsenõuete ja deklaratsioonide kohaldamine liikmesriikide ja tunnustatud kolmandate isikute/komisjoni puhul

Katsenõuded	Heitealase tüübikinnituse katsed ja nõuded [...]	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed		Turujärelevalve käigus tehtavad katsed	
Asjaomane osaleja	Tüübikinnitust andev asutus [...]	Tüübikinnitust andev asutus [...]	Tüübikinnitust andev asutus [...]	Kolmandad isikud ja komisjon	Turujärelevalveasutused	Kolmandad isikud ja komisjon
Gaasilised saasteained ja tahkete osakeste arv maanteekatsetes (tegelikus liikluses tekkivad heitkogused)	Nõutav tõendamiskatse kõigi kütuste puhul, mille kohta on antud tüübikinnitus, ning vastavusdeklaratsioon kõigi kütuste, kõigi kasulike koormuste ja kõigi kohaldatavate sõidukitüüpide kohta	Ei ole nõutav	Nõutav 5 % tüübikinnituse saanud sõidukitüüpide puhul aastas	Valikuline	Nõutav	Valikuline
[...] CO ₂ heide, kütusekulu (OBFCM), elektrienergia tarbimine [...]	Nõutav	Auditid või vabatahtlik katsetamine	Valikuline <u>heitgaasi heitmete puhul, nõutav aku sõiduulatus seisundi seire seadmete puhul</u>	Valikuline	Valikuline	Valikuline

Katsenõuded	Heitealase tüübikinnituse katsed ja nõuded [...]	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed		Turujärelevalve käigus tehtavad katsed	
Asjaomane osaleja	Tüübikinnitust andev asutus [...]	Tüübikinnitust andev asutus [...]	Tüübikinnitust andev asutus [...]	Kolmandad isikud ja komisjon	Turujärelevalveasutused	Kolmandad isikud ja komisjon
elektriline sõiduulatus (aku sõiduulatus) <u>ning gaasilised saasteained, PM ja PN (WLTP temperatuuril 23 °C)</u>						
CO ₂ ümbritseva õhu temperatuuri korrektsioon (WLTP 14 °C juures)	Tunnistus ²⁸	Ei ole nõutav	Valikuline	Valikuline	Nõutav	Valikuline
Karteri heide	Tunnistus selle kohta, et paigaldatud on kinnine karterisüsteem või suunamine summutitorusse ²⁸	Auditid või vabatahtlik katsetamine	Valikuline	Valikuline	Valikuline	Valikuline
Kütuseaurude SHED-katse	Nõutav	Auditid või vabatahtlik katsetamine	Valikuline	Valikuline	Nõutav	Valikuline
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Heite püsimine	Tunnistus	Ei ole nõutav	Nõutav	Valikuline	Nõutav	Valikuline

Katsenõuded	Heitealase tüübikinnituse katsed ja nõuded [...]	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed		Turujärelevalve käigus tehtavad katsed	
Asjaomane osaleja	<i>Tüübikinnitust andev asutus [...]</i>	<i>Tüübikinnitust andev asutus [...]</i>	<i>Tüübikinnitust andev asutus [...]</i>	<i>Kolmandad isikud ja komisjon</i>	<i>Turujärelevalveasutused</i>	<i>Kolmandad isikud ja komisjon</i>
<u>Tarbitavaid reagente ja saastekontrollisüsteeme kasutavate süsteemide nõuetekohane toimimine</u>	<u>Ei ole nõutav</u>	<u>Ei ole nõutav</u>	<u>Nõutav</u>	<u>Valikuline</u>	<u>Nõutav</u>	<u>Valikuline</u>
Aku tööaeg	Tunnistus	Ei ole nõutav	Nõutav	Valikuline	Nõutav	Valikuline
Madala temperatuuriga laboratoorne katse heitkoguste ja sõiduulatus määramiseks	Nõutav	Ei ole nõutav	Valikuline	Valikuline	Nõutav	Valikuline

Katsenõuded	Heitealase tüübikinnituse katsed ja nõuded [...]	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed		Turujärelevalve käigus tehtavad katsed	
Asjaomane osaleja	<i>Tüübikinnitust andev asutus [...]</i>	<i>Tüübikinnitust andev asutus [...]</i>	<i>Tüübikinnitust andev asutus [...]</i>	<i>Kolmandad isikud ja komisjon</i>	<i>Turujärelevalveasutused</i>	<i>Kolmandad isikud ja komisjon</i>
Pardadiagnostikaseade	Tunnistus	Ei ole nõutav	Valikuline	Valikuline	Nõutav	Valikuline
Pardaseireseadmed	Tõendamine + tunnistus	Ei ole nõutav	Nõutav	Valikuline	Nõutav	Valikuline
[...]Võimsuse määramine	Nõutav	Ei ole nõutav	Valikuline	Valikuline	Valikuline	Valikuline
Rikkumisvastane, turvalisus ja küberturvalisus	Tunnistus ja dokumenteerimine	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav	Nõutav	Valikuline
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Geotarastustehnoloogiad (vajaduse korral)	Tunnistus ja tõendamine	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav	Nõutav	Valikuline

Tabel 3. M2-, M3-, N2- ja N3-kategooria sõidukite tüübikinnituse ja laienduste katsenõuete, deklaratsioonide ja muude nõuete kohaldamine tootjate puhul

Katsenõuded	Heitealase tüübikinnituse katsed ja nõuded [...]	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed
<u>Gaasilised saasteained, PM ja PN ning CO₂ heitkogused, kütusekulu muutuvtsükli (WHTC külm ja kuum)</u>	<u>Nõutav heitetüübikonna algmootoril ja deklaratsioon kõigi tüübikonna liikmete kohta*</u> **	<u>Nõutav ühel mootoril tüübikonnast</u> **	
Gaasilised saasteained, [...] PN maanteekatses (tegelikult liikluses tekkivad heitkogused) iga kütuse ja kohaldatavate sõidukikategooriate (M2, M3, N2 ja N3) puhul [...]	Nõutavad tõendamiskatsed kõigi kütuste puhul, mille kohta on antud tüübikinnitus sõidukitüübi kaupa, ning vastavustunnistus kõigi kütuste, kõigi kasulike koormuste ja kõigi kohaldatavate sõidukikategooriate [...] kohta **	[...] <u>Ei ole nõutav</u>	Iga kahe aasta tagant nõutav katse sõidukil mis tahes kütusega, mis tahes sõidukikategoorias ja mis tahes kasuliku koormusega kõikide mootoritüüpide puhul **
Haagiste energiatõhusus	VECTO litsents	Osade jaoks	Ei ole nõutav
Kontrollimenetlus	Ei ole nõutav	Nõutav	Ei ole nõutav
Karteri heide	Kontrollida suletud karterisüsteemi paigaldamist või suunamist summutitorusse **	Ei ole nõutav	Valikuline ²⁸
Heite püsimine	Tunnistus **	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav
<u>Tarbitavaid reagente ja saastekontrollisüsteeme kasutavate süsteemide nõuetekohane toimimine</u>	<u>Tunnistus</u> **	<u>Ei ole nõutav</u> **	<u>Valikuline</u> **

Katsenõuded	Heitealase tüübikinnituse katsed ja nõuded [...]	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed
Aku tööaeg	Tunnistus	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav
<u>Võimsuse määramine</u>	<u>Nõutav</u> <u>**</u>	<u>Ei ole nõutav</u>	<u>Ei ole nõutav</u>
Pardadiagnostikaseadmed (OBD- tüüpkonna tasand)	Tunnistus	Ei ole nõutav	Valikuline ²⁸

Katsenõuded	Heitealase tüübikinnituse katsed ja nõuded [...]	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed
Pardaseireseadmed (OBM-tüüpkonna tasand)	Tõendamine + tunnistus	Ei ole nõutav	Nõutav
Rikkumisvastane, turvalisus ja küberturvalisus	Tunnistus ja dokumenteerimine	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav
[...]	[...]	[...]	[...]
Geotarastustehnoloogiad (vajaduse korral)	Tunnistus ja tõendamine	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav

* **Mida toetavad kõigi võimsusklasside mootorikatsete andmed.**

** **Sõiduki puhul, mille mootorisüsteem on seoses heitega saanud tüübikinnituse, vastutab selle katse tegemise eest mootori tootja.**

Tabel 4. M2-, M3-, N2- ja N3-kategooria sõidukite tüübikinnituse ja laienduste katsenõuete ja deklaratsioonide kohaldamine liikmesriikide ja tunnustatud kolmandate isikute/komisjoni puhul

Katsenõuded	Heitealase tüübikinnituse katsed ja nõuded [...]	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed		Turujärelevalve käigus tehtavad katsed	
Asjaomane osaleja	<i>Tüübikinnitust andev asutus [...]</i>	<i>Tüübikinnitust andev asutus [...]</i>	<i>Tüübikinnitust andev asutus [...]</i>	<i>Kolmandad isikud ja komisjon</i>	<i>Turujärelevalveasutused</i>	<i>Kolmandad isikud ja komisjon</i>
Gaasilised saasteained, [...] PN maanteekatsetes (tegelikus liikluses tekkivad heitkogused) iga kütuse ja kohaldatavate sõidukikategooriate (M2, M3, N2 ja N3) puhul [...]	Nõutavad tõendamiskatsed kõigi kütuste puhul, mille kohta on antud tüübikinnitus sõidukitüübi kaupa, ning vastavustunnistus kõigi kütuste, kõigi kasulike koormuste ja kõigi kohaldatavate sõiduki kategooriate [...] kohta **	(vt mootorile esitatavad nõuded)	Nõutav kord aastas piisava arvu sõidukitüüpide puhul, mis kasutavad mis tahes kütust, ja mis tahes sõidukikategoorial, mis on hõlmatud heitealase tüübikinnitusega **	Valikuline	Nõutav/valikuline	Valikuline
Sõiduki CO ₂ heite, kütusekulu / elektrienergia tarbimise, CO ₂ nullheitega sõiduulatus / elektrisõiduki sõiduulatus määramine	VECTO litsentsi välja andmine	Osade jaoks	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav	Valikuline	Valikuline
Haagiste energiatõhusus	VECTO litsentsi välja andmine	Osade jaoks	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav	Valikuline	Valikuline

Katsenõuded	Heitealase tüübikinnituse katsed ja nõuded [...]	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed		Turujärelevalve käigus tehtavad katsed	
Asjaomane osaleja	Tüübikinnitust andev asutus [...]	Tüübikinnitust andev asutus [...]	Tüübikinnitust andev asutus [...]	Kolmandad isikud ja komisjon	Turujärelevalveasutused	Kolmandad isikud ja komisjon
Kontrollimenetlus	Ei ole nõutav	Nõutav	Valikuline	Valikuline	Valikuline	Valikuline
Karteri heide	Kontrollida suletud karterisüsteemi paigaldamist või suunamist summutitorusse	Ei ole nõutav	Valikuline	Valikuline	Valikuline	Valikuline
Heite püsimine	Tunnistus	Ei ole nõutav	Valikuline	Valikuline	Nõutav	Valikuline
<u>Tarbitavaid reagente ja saastekontrollisüsteeme kasutavate süsteemide nõuetekohane toimimine</u>	<u>Ei ole nõutav</u>	<u>Ei ole nõutav</u>	<u>Nõutav</u>	<u>Valikuline</u>	<u>Nõutav</u>	<u>Valikuline</u>
Aku tööaeg	Tunnistus	Ei ole nõutav	Valikuline	Valikuline	Valikuline	Valikuline
<u>Võimsuse määramine</u>	Nõutav <u>**</u>	Ei ole nõutav	Valikuline	Valikuline	Valikuline	Valikuline
Pardadiagnostikaseadmed (OBD-tüüpkonna tasand)	Tunnistus	Ei ole nõutav	Valikuline	Valikuline	Nõutav	Valikuline
Pardaseireseadmed (OBM-tüüpkonna tasand)	Tunnistus ja tõendamine	Ei ole nõutav	[...]Nõutav	Ei ole nõutav	Nõutav	Valikuline

Katsenõuded	Heitealase tüübikinnituse katsed ja nõuded [...]	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed		Turujärelevalve käigus tehtavad katsed	
Asjaomane osaleja	<i>Tüübikinnitust andev asutus [...]</i>	<i>Tüübikinnitust andev asutus [...]</i>	<i>Tüübikinnitust andev asutus [...]</i>	<i>Kolmandad isikud ja komisjon</i>	<i>Turujärelevalveasutused</i>	<i>Kolmandad isikud ja komisjon</i>
Rikkumisvastane, turvalisus ja küberturvalisus	Tunnistus ja dokumenteerimine	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav	Nõutav	Valikuline
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Geotarastustehnoloogiad (vajaduse korral)	Tunnistus ja tõendamine	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav	Ei ole nõutav	Nõutav	Valikuline

**** Sõiduki puhul, mille mootorisüsteem on seoses heitega saanud tüübikinnituse, vastutab selle katse tegemise eest mootori tootja.**

Tabel 5. M2-, M3-, N2- ja N3-kategooria sõidukitele mõeldud mootorite tüübikinnituse ja laienduste katsenõuete ja deklaratsioonide kohaldamine tootjate puhul

Katsenõuded iga kütuse kohta	Heitealase tüübikinnituse katsed ja nõuded [...]	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed
Gaasilised saasteained, PM ja PN ning CO ₂ heitkogused, kütusekulu muutuvtsüklis (WHTC külm ja kuum)	Nõutav heitetüüpkonna algmootoril ja deklaratsioon kõigi tüüpkonna liikmete kohta**	Nõutav ühel mootoril tüüpkonnast	Tehakse ainult komplektse sõidukiga vastavalt tabelitele 3 ja 4
<u>Gaasilised saasteained, PN maanteekatsetes (tegelikus liikluses tekkivad heitkogused) iga kütuse ja kohaldatavate sõidukikategooriate (M2, M3, N2 ja N3) puhul</u>	<u>Nõutavad tõendamiskatsed kõigi kütuste puhul, mille kohta on antud tüübikinnitus sõidukitüübi kaupa, ning vastavustunnistus kõigi kütuste, kõigi kasulike koormuste ja kõigi kohaldatavate sõidukikategooriate kohta</u>	<u>Ei ole nõutav</u>	
Mootorikatsetused, millega kontrollitakse CO ₂ heitkoguste määramiseks vajalikke andmeid	Nõutav	Nõutav	
Pidev/periodiline regeneratsioon	Tunnistus	Ei ole nõutav	
Karteri heide	Kontrollida suletud karterisüsteemi paigaldamist või suunamist summutitorusse	Ei ole nõutav	
Heite püsimine	Tunnistus	Ei ole nõutav	
<u>Võimsuse määramine</u>	<u>Nõutav</u>	<u>Ei ole nõutav</u>	
Pardadiagnostikaseadmed (OBD-tüüpkonna tasand)	Tunnistus	Ei ole nõutav	
Pardaseireseadmed (OBM-tüüpkonna tasand)	Tehakse ainult komplektse sõidukiga vastavalt tabelitele 3 ja 4	Ei ole nõutav	
[...]	[...]		

[...]

** Mida toetavad kõigi võimsusklasside mootorikatsete andmed.

Tabel 6. M2-, M3-, N2- ja N3-kategooria sõidukitele mõeldud mootorite tüübikinnituse ja laienduste katsenõuete ja deklaratsioonide kohaldamine liikmesriikide ja tunnustatud kolmandate isikute/komisjoni puhul

Katsenõuded iga kütuse kohta	Heitealase tüübikinnituse katsed ja nõuded [...]	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed	Turujärelevalve käigus tehtavad katsed
Asjaomane osaleja	Tüübikinnitust andev asutus [...]	Tüübikinnitust andev asutus [...]	-	-
Gaasilised saasteained, PM ja PN ning CO ₂ heitkogused, kütusekulu muutuvtsüklis (WHTC külm ja kuum)	Nõutav algmootoril ja deklaratsioon kõigi tüüpkonna liikmete kohta**	Audit või vabatahtlik katsetamine	Tehakse ainult komplektse sõidukiga vastavalt tabelitele 3 ja 4	Tehakse ainult komplektse sõidukiga vastavalt tabelitele 3 ja 4
Mootorikatsetused, millega kontrollitakse CO ₂ heitkoguste määramiseks vajalikke andmeid	Nõutav	Audit või vabatahtlik katsetamine		
Pidev/periodiline regeneratsioon	Tunnistus	Ei ole nõutav		
Karteri heide	Kontrollida suletud karterisüsteemi paigaldamist või suunamist summutitorusse	Ei ole nõutav		
Heite püsimine	Tunnistus	Ei ole nõutav		
Võimsuse määramine	Nõutav	Ei ole nõutav		
Pardadiagnostikaseadmed (OBD-tüüpkonna tasand)	Tunnistus	Ei ole nõutav		
Pardaseireseadmed (OBM-tüüpkonna tasand)	Tehakse ainult komplektse sõidukiga vastavalt tabelitele 3 ja 4			
Mootori võimsus	Nõutav	Ei ole nõutav		

**** Mida toetavad kõigi võimsusklasside mootorikatsete andmed.**

PUBLIC

PUBLIC

Tabel 7. Katsenõuete ja saastekontrollisüsteemide tüübikinnituse deklaratsioonide kohaldamine tootjate puhul

Katsenõuded	Heitealase tüübikinnituse katsed ja nõuded [...]	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed
Toimivuse ja vastupidavuse tõendamine vanandatud osadega	Nõutav/tunnistus	Ei ole nõutav	Valikuline
Vastupidavuse nõude kontrollimine tegelikes tingimustes (tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste katse vanandatud sõidukitega)	Tunnistus	Ei ole nõutav	Valikuline

Tabel 8. Katsenõuete ja saastekontrollisüsteemide tüübikinnituse deklaratsioonide kohaldamine liikmesriikide ja tunnustatud kolmandate isikute/komisjoni puhul

Katsenõuded	Heitealase tüübikinnituse katsed ja nõuded [...]	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed		Turujärelevalve käigus tehtavad katsed	
Asjaomane osaleja	<i>Tüübikinnitust andev asutus [...]</i>	<i>Tüübikinnitust andev asutus [...]</i>	<i>Tüübikinnitust andev asutus [...]</i>	<i>Kolmandad isikud ja komisjon</i>	<i>Turujärelevalveasutused</i>	<i>Kolmandad isikud ja komisjon</i>
Toimivuse ja vastupidavuse tõendamine vanandatud osadega	Nõutav	Valikuline	Valikuline[...]	<u>Valikuline</u>	Valikuline[...]	<u>Valikuline</u>
Vastupidavuse nõude kontrollimine tegelikes tingimustes (tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste katse vanandatud sõidukitega)	Tunnistus	Ei ole nõutav	Valikuline[...]	<u>Valikuline</u>	Nõutav[...]	<u>Valikuline</u>

Tabel 9. Pidurisüsteemide tüübikinnituse katsenõuete kohaldamine tootjate puhul

Katsenõuded	Heitealase tüübikinnituse katsed ja nõuded [...]	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed
Pidurisüsteemi heitekatse WLTP pidurdustsükli	Nõutav	Nõutav	[...] Ei ole nõutav

Tabel 10. Pidurisüsteemide tüübikinnituse katsenõuete kohaldamine liikmesriikide ja tunnustatud kolmandate isikute/komisjoni puhul

Katsenõuded	Heitealase tüübikinnituse katsed ja nõuded [...]	Toodangu vastavuse katsed	Kasutusel olevate sõidukite nõuetele vastavuse katsed		Turujärelevalve käigus tehtavad katsed	
Asjaomane osaleja	Tüübikinnitust andev asutus [...]	Tüübikinnitust andev asutus [...]	Tüübikinnitust andev asutus [...]	Kolmandad isikud ja komisjon	Turujärelevalveasutused	Kolmandad isikud ja komisjon
Pidurisüsteemi heitekatse WLTP pidurdustsükli	Nõutav	Audit või vabatahtlik katsetamine	[...] Ei ole nõutav [...]	Valikuline hõõrdepidurduse osakaalu kontrollimiseks WLTP katses	Valikuline hõõrdepidurduse osakaalu kontrollimiseks WLTP katses [...]	Valikuline hõõrdepidurduse osakaalu kontrollimiseks WLTP katses

VI LISA

VASTAVUSTABEL

1. Määrus (EÜ) nr 715/2007

Määrus (EÜ) nr 715/2007	Käesolev määrus
Artikli 1 lõige 1	Artikli 1 lõige 1
Artikli 1 lõige 2	Artikli 1 lõige 2
Artikli 2 lõige 1	Artikli 2 lõige 1
Artikli 2 lõige 2	[...]
Artikkel 3	Artikkel 3
Artikli 4 lõige 1[...]	Artikli 4 lõige 1[...]
[...]	[...]
Artikli 4 lõige 2	Artikli 7 lõige 1
Artikli 4 lõige 3	Artikli 7[...] <u>lõige 24</u>
Artikli 4 lõige 4	Artikkel <u>14</u>
Artikli 5 lõige 1	Artikli 4 lõige 2
Artikli 5 lõige 2	Artikli <u>4 lõige 5</u>
Artikli 5 lõige 3	Artikkel 14[...]
[...]	[...]
Artikkel 10	Artikkel 10
Artikkel 11	Artikkel 11
Artikkel 12	-
Artikkel 13	<u>Artikkel 18a</u>
Artikkel 14	-
Artikkel 15	Artikkel 17
Artikkel 16	-
Artikkel 17	Artikkel 19
Artikkel 18	Artikkel 20
I lisa	I lisa
II lisa	-

2. Määrus (EÜ) nr 595/2009

Määrus (EÜ) nr 595/2009	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikli 2 esimene lõik	Artikkel 2[...]
Artikli 2 teine lõik	-
Artikli 2 kolmas lõik	-
Artikli 2 neljas lõik	-
Artikkel 3	Artikkel 3
Artikli 4 lõige 1	Artikli 4 lõige 1
Artikli 4 lõige 2	Artikli 7 lõige 1
Artikli 4 lõige 3	Artikkel <u>14</u>
Artikli 5 lõige 1	Artikli 4 lõike 1 teine lõik
Artikli 5 lõige 2	Artikli 4 lõige 2
Artikli 5 lõige 3	Artikli 4[...] <u>4 lõige 5</u>
Artikli 5 lõige 4	Artikkel 14[...]
[...]	[...]
[...]	[...]
[...]	[...]
[...]	[...]
[...]	[...]
Artikkel 7	Artikkel 12
Artikkel 8	Artikli 10 lõiked 4, <u>4a</u> , [...] 5 ja <u>5a</u>
Artikkel 9	Artikkel 11
Artikkel 10	-
Artikkel 11	<u>Artikkel 18a</u>
Artikkel 12	-
Artikkel 13	Artikkel 17
[...]	[...]
Artikkel 14	<u>Artikli 14 lõige 7 ja artikli 14 lõige 8</u>

Määrus (EÜ) nr 595/2009	Käesolev määrus
Artikkel 15	-
Artikkel 16	-
Artikkel 17	Artikkel 19
Artikkel 18	Artikkel 20
I lisa	I lisa
II lisa	-
